SANA

KEYFE KEDER DERGİ

KEDER

FİYAT: (KDV'Lİ) 250 BİN LİRA YIL:1 SAYI:6 28 ŞUBAT 1999

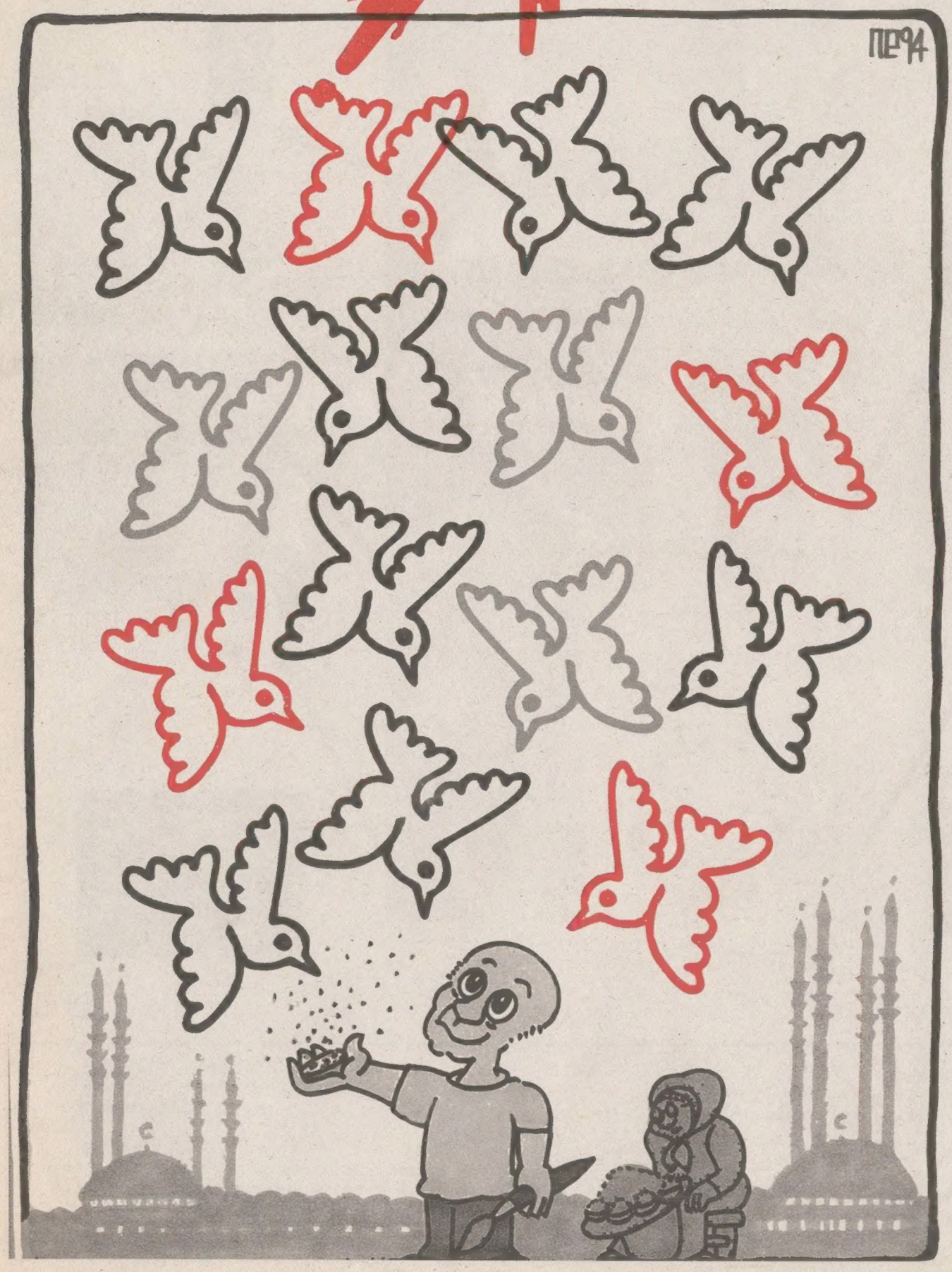

Dünya kanıyor içten içe. Ayaklarımızın dibine düşüveriyor bir bir kuş ölüleri... Her gün televizyondan gazetelerden çocuklarını, yakınlarını yitiren insanların çığlıkları yükseliyor. Kimi gencecik bir oğulun mezar taşını siliyor, kimi gözyaşlarıyla suluyor toprağı... Acı odalarımızın içine kadar giriyor... Tıkanıyoruz izlerken...

İnsanlık kendi sonunu hazırlıyor... Toplumlar birbirlerinin yüzyıllarlık birikimlerine saldırıyor... Adları Barış olan çocuklar adlarının anlamını bilseler dünyayı değiştirecekler...

Ama önce onlar dökülüyor oyun alanlarının ortasına cansız bedenleriyle...

Barış bir düş oluyor ve her gece kapısını çalıyor rüyalarımızın. Belki bir masa başında unutuluyor, belki bir sözleşmenin arkasına saklanıyor..

Ama hep diri kalan bir umut oluyor ve yarına taşınıyor; okul diye, ev diye, iş diye, aş diye...

Yine Yeni Yeniden

3

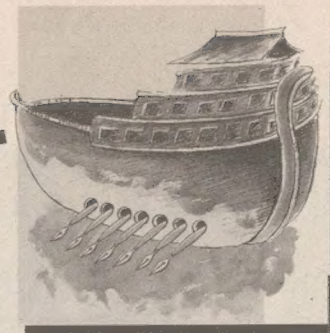

4

"Yanlızlık Sevmesini Bilmeyenlerin İcadı..."

Sezai Sarıoğlu

5

Görmeyen Bilmeyen Kalmadı dal...

Ahmet EKEN

6 KEDİCİK

ALTAY MARTI

SEN - DE - LEMELER

7

Birdal Tezer

AH ULAN TÜRKÜLER

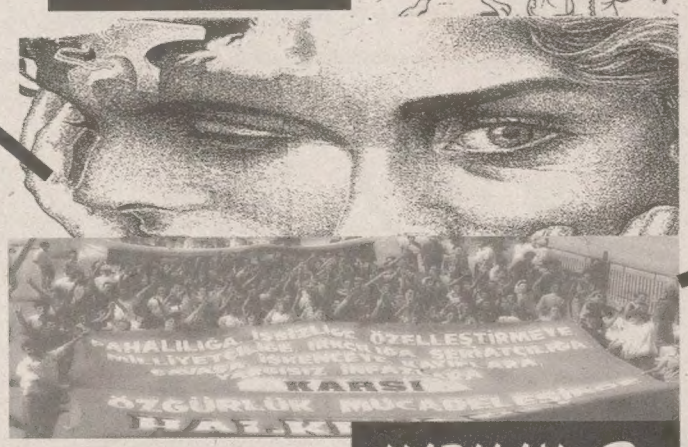

8

EVET İSYAN...
EVET İNSAN...

10

VADEDİLMİŞ TOPRAKLAR

HARMAN YERİ 9

TOLGA ÇANDAR

11

Uçurumlar, Bedeller ve Bir Tek Soluk

Dilek Karagülle

12

O ki maviliği belirsiz denizdir...

Yüksel Işık

13 VİCTOR JARA

DİLER KOLDAŞ

HAYMANA KONDIYŞIN 14

Fatih Altınöz

Terimler Sözlüğü 15

Erhan Tığlı

Sanal Ördek Mizah Dergisi

Sezai Sarıoğlu, Ahmet Eken, Altay Martı, Birdal Tezer, Tolga Çandar, Dilek Karagülle, Yüksel Işık, Diler Koldaş, Fatih Altınöz, Erhan Tığlı, Eser Demir

28 Şubat 1999 Yıl :1 Sayı: 6

İmtiyaz Sahibi ve Yazıişleri Müdürü: Serpil KAYA

ADRES : Bayındır Sokak 50/6 Mirkelam Apt Kat:3 Kızılay/ANKARA

Tel: (0.312) 419 48 90 Fax: 419 48 92

TEKNİK HAZIRLIK VE BASKI

Ekin Tanıtım Hizmetleri ve Matbaacılık Ltd. Şti.

(0.312) 419 48 90-91-92

DAĞITIM

Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.

Bir yıllık abone bedeli : 9.000.000.000-6 Aylık Abone Bedeli: 4.500.000

BANKA HESAP NO: AOO/0066004/01-3 Akbank Galatasaray şubesi-İST

YİNE YENİ YENİDEN

Ördek, göçtü. Yani yıkılmak anlamında değil, yer değiştirdi. .. Tebdil-i mekanda yarar vardır deyip uçtu, kondu Ankara'ya. Kışı Ankara'da geçirecek...

Kendini yenileyecek... Tüyleri daha alımlı olacak, parlayacak, albenisi artacak, renklenecek, her hafta uçmayacak. Onbeş günde bir havalanacak... Kış kıyamet.. İs duman... Gözün göze hayrı yok... Kanadın kanada mı olacak?... Neyse lafı fazla dolandırmayalım. Binbir umutla uçan Sanal Ördek'i "tek zevk aldıiım şey" deyip sonradan yarı yolda bırakanıydı, ikinci haftasında "o dergi kapandı" , "aabi şunları biraz öne koysanız" dediğimizde "yemişim ördeenizi", "Ördek var mı?" sorusuna "var da satılmıyo" diyen, dergi paketlerini açmadan geri yollayan bayiisiydi, kıldı, tüydü... hepsi ama hepsi müşkülgelsin halimize bakmadan önümüzü tıkar gibi oldular. Olsunlar... Varolsunlar nurolsunlar... Ördek bu... Uçmadan duramaz bi kere...

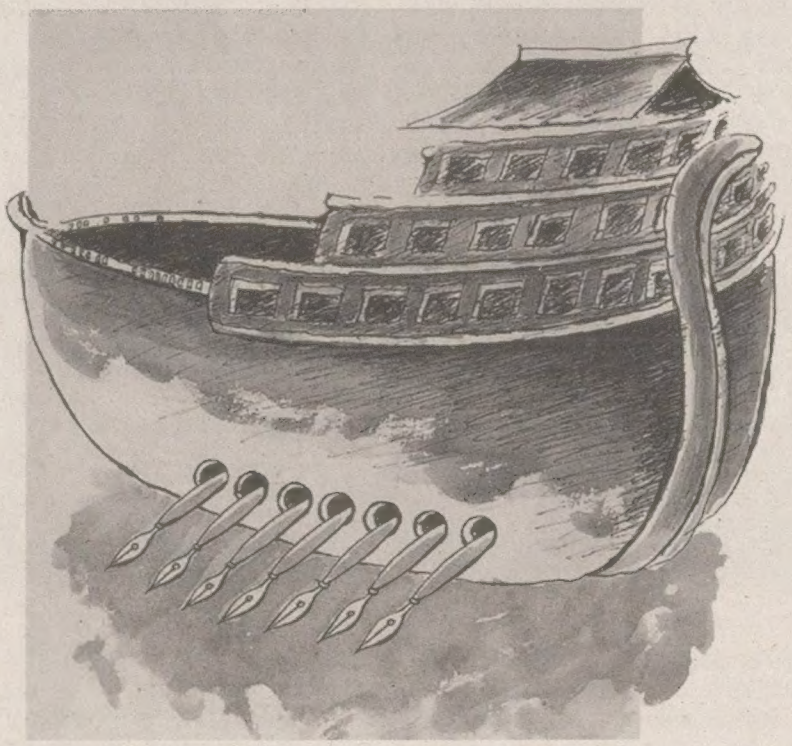

Bi kere her daim varolmak, olmazsa olmaz isteğimiz, düşüstümüze, işbaşımıza.. Evet başımıza iş... Yüreğimize düş.. Düş görmeden durulur mu? Durulmaz... Ördek kime derler? Uçana... Kaçana demezler. Biz de kaçmayacağız.... Sevgili Bülent Akyürek daha ilk sayımızı görür görmez hemen telefona, kaleme falan sarılıp şöyle bi şeyler yazdıydı da bi kaç müşkülpesentin olurolmaz tutumlarına takıldıydı...

Şimdi yine Bülent'in yayınlamakta geciktiğimiz ama hep kahır içinde bir kenarımızda tuttuğumuz yazısını VAK dediğimiz yerde yayınlayalım... Yayınlayalım ki önümüzü açsın.. Yazı cızı alemi ne durumda görelim.. Nasıl bir yola çıkmışız iyice bir ortaya koyalım. Okurumuzu da uyandırma servisimize bağlayalım...

Bülent'in gönderi anlamlı ve gecikmiş bir yanıt gibi;

"Bugün Türkiye'de yüzbinlere ulaşan bir dergin olsun istiyorsan yöntem şudur.

1- Önce derginin global oluşundan dem vurup toplumun bütün kesimlerine açık oldğunu söyleyeceksin ve bu arada milyarları kırdığın zaman bile İstiklal Caddesi'nde (cadde ismi değişebilir)yırtık kotla gezeceksin, ha bu arada cebinde yarısı görünen kurumuş bir simit her zaman olacak.

2- Derginin ikinci sayfasına eski küfürbaz şairlerden birinin sigara pakedi kadar şiirlerini basıp orta yaş okuyucusunu kapacaksın.

3- Bir iki tane feminist kadın yazarın olacak ve bunlarla kadınlara sahte orgazm satacaksın.

4- Bir homoseksüel yazarın mutlaka olmalı ki toplmun bu kesiminden de tiraj alasın.

5- Her derginin her gazetenin mutlaka ama mutlaka yazılarıyla ağlatan bir romantiği vardır bunu söylemeye zaten gerek yok ve bu yazarlar aslında dergilerin en namuslu insanlarıdır.

6- Kapital okumuş, mitinglere katılmış, mümkünse hapishaneyi koklamış eski kırmalardan biriyle yeni kuşağın sosyalist, solcu kesimine bir kreş köşe açacaksın.

7- Bir tam sayfa pornografik karikatürle toplumun cinsellikle ilgili taleplerini gözardı etmeyeceksin.

8- Sana bu da yetmeyecek çünkü dergini halen muhafazakar kesim ve islamcılar okumuyordur diyelim, işin orasını da gene eski ülkücü veya islamcıların ortada kalmış bir yazarını kadrona katarak "ne olursan ol, yine gel" misyonunu tamamlayacaksın...

Korkma kısa sürede milyarların olacak senin de... Sonrası kolay, batarsa batsın dergi, çünkü sen bu arada elindeki okuyucuyu çıkardığın diğer yayınlarla bir o kadar daha sömürüp köşeyi döneceksin.

Ve güneşin battığı bir sahilde sodanı içip hafif hafif geğireceksin kendinle gurur duyarak..."

Bööleyken bööole... Bizde bunlardan hiç mi hiç yok.. Kesim kesim insanları havada kapmak gibi bir eğilimimiz de yok. Sadece yaşayalım ve hissiyatımızı paylaşalım istiyoruz... Fazla söze de gerek yok...

Peki napıcaz? Naapıcamız ortada... Var gücümüzle daha iyi daha doyurucu , okuruyla arasındaki alışverişi, düş akışkanlığına bağlamış, trüksüz, hilesiz, husumetsiz, önyargısız, sevgi alışverişine dönüştürecek bir dergi yapacağız...

Öncelikle hissiyatımıza dayanacağız, ısırmayı ihmal etmeyeceğiz, dünyaya da ülkeye de gözlerimizi dört açacağız, kuşdili çeviriler yapacağız, emek geçerliliğini ön plana çıkartacağız.. Herkes gibi biz de yapacağız edeceğiz havasına girdik. Malum seçim zamanı. Biz de yapacaklarımızı sıralayalım dedik. Hem biz daha iyisini yaparız...

Uçan ve uçmayan ördeklerin solo ve koro aşk halleriyle "Hep birlikte şarkılar türküler söylüyoruz..." Bu solo ve koro uçuşa herkesi katılmaya çağırıyoruz...

"Yanlızlık Sevmesini Bilmeyenlerin İcadı..."

Sezai Sarıoğlu

"Cumartesi Anneleri" diyorlar onlara... Adresleri, "kuşların oturduğu yer." Adresleri, "kuşların olduğu yer..." Bu ismin, annelerin, kayıpların ve artık özel isim olmuş "Kırmızı Cumartesi"lerin nice hatıraları var bizde... Nice hüzünleri...

Anımsıyorum, eylemin ilk günüydü... Cumartesi Anneleri, esirgeyen ve bağışlayan tarihin adıyla, siftah edeceklerdi o gün. Nerede buluşulacağını ve parolayı bilmiyordum. Yönsüz bir kırlangıç gibi onların izlerini sürerken, Taksim'de sakız satan alternatif bir çocuğa rastlayıp, kulağına "Anneler nerede oturuyorlar" diye fısıldadım. Öyle ya, devletin kulağı vardı ve su uyur görevliler uyumazdı... Hani bazen gülcü, bazen sakızcı, bazen selpakçı, "sürgüne gönderilmiş" savaş esmeri, ömrü Dicle ve Fırat gibi uzun çocuklar vardır ya... Bu şehrin ayıbı, Yeni Kürtçe çocuklar vardır ya... "Dışımızdan biri" olan çocuk şöyle cevapladı : "Onlar, Kuşların olduğu yerde, kuşların oturduğu yerde oturuyorlar muhalif heval abi... Bir sakız alsana, muhalif heval amca... Kuşların, kayıpların hatırına bir sakız alsana heval abi..."

Evet... Kuşların oturduğu yerde oturuyorlardı. Onlar gelince kuşlar havalanarak onlara yer veriyor ve telgrafın tellerine konuyorlardı. Anneler, kayıp yakınları ise onların yerine konuyorlardı. Devletin en uzağına konuyorlardı... Bir sevgi deyiş tokuşuydu bu... Eylemin ilk günü elli iki tane Cumartesi Annesi, seksen beş tane kuş vardı. Kuşlardan daha fazla olmayı dilemişlerdi. Kuşlardan daha fazla olmaktı parolaları. Tam bereketi kaçmasın diye ne kuşları ne de kendilerini saymıyorlardı. Kuşlar onları onlar kuşları hiç yalnız bırakmıyordu... Onlar gidince kuşlar onların yerlerine oturuyorlardı...

O gün bu gün onlara her cumartesi günü rastlıyorum.. Her cumartesi kuşlarla, fotoğraflarla, yüreklerinde, bilinçlerinde sakladıkları kayıplarıyla randevuları var onların. Otururlarken sevmeye çalıştım onları... Yeni yüzlerine taşınırlarken sevdim onları... Yeni yüreklerine, yeni dillerine taşınmalarına alıştım ve sevdim onları...

"Çıkmazın güzelliği" sözü en çok onlara yakışır...

Onlar her cumartesi günü, yatay Türkçe ve yatay Kürtçe konuşurlar birbirleriyle... Dudaklarına iliştirdikleri sivil sözcüklere yeni yorumlar getirirler. Dikkatle bakan herkes görebilir; ellerindeki fotoğrafların rengini ve biçimini almışlardır. Her oturuşlarında fotoğraflara eklemlenir hüzünleri... Bütün kayıp adlarını bilirler...

Biri onlara adlarını sorduğunda, alışkanlıkla kayıplardan birinin adını söylerler... Uzun zamandır kendi adlarını unutmuşlardır.

Çok uzun zamandır fotoğraflardan ibarettir kimlikleri... Niyetçi kadınlar gibidirler; tarihten ve coğrafyadan dilekleri vardır... Hergün niyet tutmakla geçer günleri... Fotoğraflardan başka sığınacak yerleri kalmamıştır... Birbirlerinden başka sığınacak yerleri kalmamıştır...

Her cumartesi, tarihin sahnesine çıkıp koro ve solo şarkılar söylerler... Hariçten gazel okumak yasaktır... Bu aşkın kafiyesi kendileridir... Onlar bu kentin en eski tutarlılarındandır...

Ve kayıplar... Kayıp mı denir şimdi onlara... Kimbilir belki de düşlere gece yatısına gitmişlerdir... Belki de bilinmezliğe alıntı toplamaya gitmişlerdir... Ölümü denir onlara, kalpleri durmuştur çoktan... Belki de iki vakte kadar döneceklerdir... Tarihin emri, siyasetin kavliyle üç zaman içinde döneceklerdir... Belki de bir çiçeğin ikinci yarısında döneceklerdir... Belki de bir şarkının ikinci yarısında döneceklerdir... Bir halkın, bir şiirin tam ortasında dillenirler :

"Bir şarkı ne zaman güzel değildir / Sonu olduğu zaman / Sonu yoktur çünkü güzel şarkıların / Hiç kimse bir şarkıyı / Sonuna kadar söyleyemez / Nasıl ki ölüm öldürenlerinse / Korku korkmuyor görünenlerin / Şarkı tersine / Tut ki bir menekşeden sapmıştır onun yüreğiyse / Hem de menekşeyi yeniden icat etmiş gibi / Gererek yapraklarını / Gererek gözkapaklarını / Yumruklarını sıkarak / Ağlamayı unutmak için / Duvar diplerinde ve sakınaraktan / Bir akşamüstü sırasında / Saygı anılarınıza / Saygımız ki bir kuşun yarası kadar derin" (Edip Cansever)

Onlar en çok ellerindeki fotoğrafların fotoğraflarını çektirirler. Bazı gazetelerde adları mutlaka geçer, bazı gazetelerde mutlaka geçmez... Bazı insanlar oradan geçerken onları mutlaka görür, bazı insanlar mutlaka görmez, Birbirleriyle bitişik el yazısı gibi konuşurlar...

O gün, yaylı sazlar gibi bir adım öne çıkan memleket yüzlü bir anne sahnede lirik bir destan okur gibiydi. Devlet üzerine hiç kitap okumadığı belliydi... O, eski Kürtçe yaşlı bir anaydı... Kürtçe düşünüyor Türkçe altyazılı konuşuyordu... Arada bir kuşlardan kopye çektiği de oluyordu. Devletle senli benli konuşuyordu. Kenarda bekleyen görevlilere. "Sana söylüyorum devlet" diyordu... O konuşurken ben kuşlara bakıyordum.. "Şairin biri" unutmak kuşlardır" dese de, ben "hatırlamak kuşlardır" diyordum içimden. Sevmek kuşlardır, sevmek devletin tersidir, diyordum... Ve kuşbaz bir şiir dolanıyordu dileme :

"Kuşları okuyorum içimde, ağacın kuşlarını / Yeni pişmiş çilek reçeli gibi kaynayan / Dalların üzerinde / Gemilere dadanan kuşları denizlerdeki yalnız kuşları / Ve okuyorum yıllardır bütün yalnızlıkları / Okuyorum da / Kuş olsun insan olsun / Yalnızlık sevmesini bilmeyenlerin icadı" (Edip Cansever)

Sevmesini bilenler toplanmışlardı... Ama unutmak yürürlükteydi belli ki... Nice eski muhalif, muhtelif adımlarla yamaçlarından geçerlerdi de, gözucuyla bile bakmazlardı. Hatıralar utanırdı... Sıradan insanlar bile sorarlardı kayıpların hal ve gidişini... Kuşların dalları içime kırılırdı... Fotoğrafların arkasına dipnot düşerdim... Belli ki kötü zamanlardı...

Onlar, orada her cumartesi otururlar. Nöbetleşe otururlar...

Donmamak için suya nöbetleşe kanat vuran yaban ördekleri gibidirler... Bulmanın ve kaybetmenin provasını yaparlar belli ki... Bir şiirde hayatın provasını yaparlar belli ki...

"İki kalp arasında en kısa yol / Birbirine uzanmış ve zaman zaman / Ancak parmak uçlarıyla değebilen / İki kol /

Merdivenlerin oraya koşuyorum / Beklemek gövde kazanması zamanın; / Çok erken gelmişim seni bulamıyorum, / Bir şeyin provası yapılıyor sanki. /

Kuşlar toplanmışlar göçüyorlar / Keşke bunun için sevseydim seni. (Cemal Süreya)

Kuşlar oturmuşlar üşüyorlar... Onlar toplanmışlar üşüyorlar. Fotoğraflar toplanmışlar tanışıyorlar... Bütün düşler, kayıp bir gülün başına toplanmışlar üşüşüyorlar... Her cumartesi orada, kuşların olduğu, kuşların oturduğu yerde otururlar... Yatay ve dikey, hüzzam makamında bir sevince çoğalırlar...

Saygı anılarına. Saygımız ki bir kuşun yarası kadar derin Yalnızlık sevmeyi bilmeyenlerin icadı...

Bin türlü halinden memleketin bin türlü halini anlamak gerekir... Biz bu bin türlü halin içine dahil değiliz.. Dahil olmak istemiyoruz yani.. Çuvalla kazandıkları para onların olsun... Bize Ördek uçuşu selamlarıyla ulaşan insanların sevgileri yetiyor da artıyor bile. Kimsenin malında mülkünde gözümüz yok... Ööle işte..

Ahmet Eken

GÖRMEYEN BİLMEYEN KALMADI DA!...

Yıl 1938, Orson Welles, adını dünyaya tanıtacak hiçbir filmini henüz çekmiş değildir. 31 Ekim günü radyoda bir program yayınlar : "Dünyalar Savaşı" adlı bu yapım Amerika'da, "paniğe" yol açar. Oysa "bilim kurgu", gerek düzyazı, gerekse çizgi roman olarak çoğu kimsenin yabancısı değildir. Örneğin : "Flash Gordon" otuzların ortalarından bu yana ilgiyle izlenmekte, Dr. Zarkov'un füzesinin kahramanları herkesce tanınmaktadır. Muhtemelen Welles'in, sunuşta ki ustalığı ve konunun (yani evrenin) zihinleri altüst edebilecek sorularla dolu olması ve tabi medyanın etkisi böyle bir sonucu ortaya çıkarmış olabilir. Ancak bu satırları buralarda noktalayacağız, çünkü konumuz ne bilim kurgu ne de astronomi. Sadece şartlatanlığa son derece müsait bu alanla ilgili geçenlerde bir TV kanalında seyrettiklerimizle ilgili söyleyeceklerimiz Önce, bambaşka bir program gösterilir-

ken alttan geçen bir bant; "Kapadokya'da UFO'lar görüldü" (Anında not etmediğim için ifade az çok farklı olabilir, sonuç olarak piyasada olan UFO). Neyse haberler başladı, haberlerin sonuna doğru canlı bir yayın. Spiker, yanında "UFO Araştırma Merkezi Başkanı" ve konumuz : Kapadokya da UFO'lar görülmüş. Neredeyse görmeyen kalmamış... Buradan itibaren sözü alan Başkan; "Bu ne ilk ne de son daha önce de böyle UFO'lar görülmüştü. Ama sadece Kapadokya civarında değil, Türkiye'nin heryerinde sık sık kendilerini gösterip, gidiyorlar. Böyle başı sonu belli olmayan, kainatta akıllı yaratıkların sadece dünyada varolduğunu düşünmek yanlış. Şüphesiz başka gezegenlerde de akıllı yaratıklar var. Arada bir gelip, dünyayı inceleyip gidiyorlar. ABD'de bilmem hangi üniversitelerde kürsüler bile kuruldu. Konu artık bir bilim, astronotlar, uçak pilotları, hava subayları, sade vatandaşlar velhasılı değişik mesleklerden bu UFO'ları görmeyen yok. Bırakın fotoğrafını, amatör kameralarla filmi bile çekildi..." (tüm bu konuşmalar olurken, arka planda bilim kurgu filmlerinden alınmış muhtelif sahneler gösterilmektedir). Başkanın konuşması şimdilik bu kadar.

Bu arada bir telefon bağlantısı kuruldu. Kapadokya yöresindeki bir ilçenin belediye başkanı, telefondadır. O da, UFO'yu görmüş. Gören, sadece O da değilmiş. Ayrıca bu da UFO'ların o yörede görülmesinin ilki değil. UFO'lar daha önce de ziyaretlerine gelmişler (Muhtemelen, turistik bir bölge olduğu için Kapadokya'yı daha çok tercih ediyorlar. Ehh! ne de olsa akıllı yaratıklar). Zaten şu "Tanrıların Arabaları"nın yazarı Daniken bu yeraltı şehirleri kolay kolay insanoğlunun altından kalkabileceği bir iş değil dememiş miydi? sonra bir de "peri bacaları" (acaba neden?)... Velhasıl belediye başkanı da özet olarak böyle konuştuktan sonra söz, daha doğrusu telefon sırası ilahiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi olduğu belirtilen bir şahsa geliyor.

Sayın Prof., konuya Kur'andan yola çıkarak surelerin adını belirterek onlardan aktardığı ayetlerle giriyor. Evrende bugünkü bilgimizle sayısını tahmin edemeyeceğimiz sayıda gezegen yok mu? Bu gezegenlerin nasıl olduğu hala bilinemiyor. Mutlak Yaratan, kitabında değişik vesilelerle göklerin katlarında söz etmiyor mu? .. Daha sonra konu cinlere, akıllı yaratıklar olduğu inancında. Söz yeniden, "UFO Araştırmaları Merkezi Başkanı'na" geliyor (Arkada insana görmekten baygınlık getiren aynı görüntüler). Başkan girişte ilk söylediklerin tekrar ediyor yalnız tek bir farkla. İki - üç'de fotoğraf gösteriyor. Bir fotoğrafta UFO, neredeyse bir ağacın meyvelerini topluyor. Bir diğeri daha saygılı gibi; "İlk gelişimiz hemen arsızlık etmeyelim" demişcesine uzaktan duruyor... Sonra her UFO'dan da korkmanın alemi yok, bazen büyük bir UFO'dan, küçük bir UFO da gönderilebiliyormuş (Adamlar sanki gemiden filika indiriyor). İşte, hepsinin içinde illaki yaratık yokmuş vs. vs... UFF!!! Neyse son olarak sözü TÜBİTAK'tan bir bilim adamı alıyor ve tüm bu tluata noktayı koyuyor: "Bilim ancak, kesin verilerle, kanıtlarla olur, söylentilerle bilim falan olmaz" (Sayın Hocam en baştada dediğim gibi konuşmaları kelime kelime not etmedim ama yanlış hatırladığımı zennetmiyorum)

Ancak konu henüz bitmiş değil, 20 - 21 Şubat günleri İstanbul'da düzenlenecek Uluslararası bir toplantıda UFO'cular bir araya gelip meseleyi enine boyuna etüd edecekler mi(?).

Allah aşkına, dünyada Türkiye'de onca şey olup biterken bunca TV dakikasını bu şekilde harcamanın ne manası var? Bunun yerine astronomi ile ilgili bilimsel bir program gösterilemez miydi?

Bu UFO neyse işte gelecekseler de adam gibi gelsinler. Kapımızı kimseye kapatmadık, geldiklerinde de yeni gelin gibi, kapı aralığından bakıp gitmesin. Gündüz gelmeleri tercih edilir. Böylece gün ışığında şekillerini, şemallerini görürüz. Belki, iki çift laf bile ederiz...

YABANCININ TANIDIK KOKUSU

Gece yarısını orgazm geçe; bodrum kattaki pencerenin önünde bir çift köpek delicesine düzüşüyorlardı bodrum katta iktidarsızlıktan kıvranan karı kocaya nispet yapar gibi... Sokağın en umulmaz köşelerinde yabancılar cirit atmaya hevesleniyorlardı... Yeter be, hatunlar çok pahalı... Bana elden düşme karı bulun lan!- diyerek anasından ne şekilde çıktıysa balkonunda da o günkü gibi saf ve şeffaf nara atıyordu beş gün sonra ellibeş yaşına basacak olan ortayaştan mezun kır saçlı dayı... -I'm go to genelev! We are a lavuks... gibi %75'i İngilizce olan bu sözcükler, söyleyeni tarafından ve diğer yeminli lavuk tercümanlarca büyük bir olay olarak görülüp, gecenin mana ve ehemmiyetini belirtmek üzere çilingir sofraları kurulmuştu... (İlçenin ilerigelen sofu çilingirleri bu duruma acayip bozulmuşlardı)! elinde; hıck demiş James Bond'un parmağından düşmüş sanal bir Bond çantayla zifiri tabiri cuk oturan bir karanlıkta mahalleye sızan, dalan ve katılan yabancı bir kaç metre ilerdeki İ.S.K.İ çukurunu görmediği için ani ve estetik bir düşüş yaptı. (Bu arada o çukuru açanların annelerine gönderme yaptığı için o çukuru açanların anneleri aynı anda hıçkırığa tutuldular!) Yabancı ve gizemli gece kahramanı karizmasını iyice kaybeden yabancı bütün aksiliklere rağmen emin adımlarla yoluna devam ediyordu. Bu mahalleden geçerken ne yapacaktı, ne yapmayacaktı hepsini kontrol etti ve bu başına gelenlerin sular birtürlü gelmediği için cenabetlikten kurtulmadığından olduğunu düşündü ve İ.S.K.İ personeline tekrar laf soktu... Sokağın çıkmaz bölümünde bir çöp kutusu vardı ve gecenin karizmatik gizemli yabancısı çantasından çıkardığı bir paket karışık bombayı kutuya fırlattı... (bomba o fırlatmayla patlayabilirdi, ama patlamadı...) Ve yabancı koşa koşa ve bazen yorulduğu için hızlı adımlarla mahalleden uzaklaştı... Aslında bu adam mahallenin bir ferdi idi fakat gecenin bir vakti gizemli gizemli ve sakıncalı sakıncalı geldiği için yabancı sıfatını kazanmıştı. Aradan saatler geçti ve çöp kutusunun yanına gelen ama gizemli yabancı olmayan mahallenin bir ferdi bombayı gördü ve bütün herkesi cama çıkarttı... Polis ve bomba imha ekipleri bütün denemelere rağmen bombayı patlatamadı... Bomba öyle bir karışmıştı ki çözmek ve patlatmak imkansızdı... Yaşanılan bu olaylar karşısında polis ve bobma imha ekipleri bombayı bırakarak can sıkıntısından sohbete dalmışlardı... Ve pencere akbabaları da evlerine çekilmişlerdi. Burnu iyi koku alan polislerden birinin burnuna bomba yanındaki hacıyağı kokusu geldi... Bütün ekip bu kokuyu takip ederek mahalle imamının evine çoktan gelmişlerdi. İmajında ve üslubunda yaptığı bütün değişikliğe rağmen cemaat toplayamadığından dolayı böyle bir şeye kalkıştığını anlatan yani suçunu itiraf eden imam istekleri kıramadığı için bombayı patlattı ve herkes olay yerinde can verdi. Ve televizyonda gördüğü bu haberle, eylemini çoktan gerçekleştirmiş olan bir ülke ötedeki imam kapı çalınmasıyla korkudan irkildi... Ve kapı ardından bir ses yükseliyordu... Aç kapıyı Polis!

Eser Demir

Yalnız parada pulda gözümüz yok ama dergi artık 250 bin lira... Çok para yani. Hem onbeş günde bir çıkacak.. Hem sayfa sayısı, hem kağıt kalitesi artacak... Kapaktan logomuza bir renk daha girdik. İşe baştan başladık yani. Umarız ki çok satarız, çok izleniriz ve sayfalarımızın rengi artar... Gıcır gıcır oluruz....

KEDİCİK

Altay Martı

Bir arkadaşımın günlerce süren ısrarı sonucunda dayanamayıp aldım o kediyi. Bildiğim tek şey nankör olduklarıydı. Hayatta hiç bir şeyi şansa bırakmayan bir insan olarak hemen en yakın kitapçıya girdim ve bir "Kedi Bakımı" kitabı satın aldım. Bu sayede kedilerin aslında çok kendilerine özgü yaratıklar olduklarını, hastalık derecesinde temizliğe düşkünlüklerini, kızışma dönemlerini, beslenme alışkanlıklarını filan öğrendim.

Önceleri pek birbirimize alışamadık, ancak günler geçtikçe aramızda sıkı bir bağ oluştu. (Ya da bana öyle geliyordu.) Küçük kedicik karnı doyduktan sonra binbir türlü oyun yapıyor ve bu haliyle beni oldukça güldürüyordu. Kısa bir zaman içinde kedi kumu, ciğer, tüy dökme gibi konularda uzman olmuştum.

Kimileri kedisini sütle, pilavla, ekmekle, özel bisküvilerle filan besliyormuş, ama benimkisi cins bir kediydi herhalde. Ciğer, tavuk, köfte ve kokoreçten başka bir şey yemiyordu. (Kimbilir belki de benden gizli özel bir diyet uyguluyordu da, ben anlayamıyordum.) Artık her akşam markete uğrayıp kediciğin nevalesini de alıyordum. Markettekilerle bayağı samimi olmuştum. Demek ki insanlar her gün 250. gr. tavuk ciğeri veya kıyma alan insanlarla iletişim kurmakta zorlanmıyorlardı. Bunun niçin böyle olduğunu sosyolog ve psikologlarla bırakıyorum.

Markete devam ettiğimin ikinci ayında daha önce hiç dikkatimi çekmemiş bir kasiyer kızın bir kaç bakışlarını yakaladım üzerimde. Önceleri pek umursamadım, ancak daha sonra bundan hoşlanmaya, hatta ben de karşılık vermeye başladım. Ve bir gece yarısı epeyce alkollü bir şekilde zarif bir el işaretiyle çağırdım kediciği yanıma. Yumağını bırakıp geldi, boncuk gözleriyli masum masum yüzüme bakıp anlattıklarımı sessizce dinledi. Aşık olmuştum. O kasiyer kıza, aşık olmuştum. Her şeyi anlattım kediciğe. Ertesi gün kılık kıyafetimi gözden geçirerek yine düştüm yola. Markete nasıl girdiğimi, nasıl alışveriş yaptığımı hiç hatırlamıyorum. Aklımda, büyük ihtimalle çok kızarık ve arasıra yanan yüzüm kaldı. Çok kararlıydım o gün, gidip bütün duygularımı söylecektim, o beni fazlasıyla yakan o kıza, ama yapamadım. İnsanın etrafında dermason fasulye, ayçiçek yağı, ton balığı, yarım kilo yağsız kıyma, tuvalet kağıdı ve bulaşık deterjanı almış bir sürü müşteri varken, hiçbirşey doğru dürüst anlatılamaz ki!

Çaresiz çıkıp gittim o gün o marketten. Benim bakışlarım onda, onun bakışları bende kaldı. Aklımdan geçenleri bir kağıda yazıp iletmekten başka bir çarem kalmamıştı. Kareli metod defterinden kopardığım bir kağıda "Seni Seviyorum. Kabul edersen iş bitiminde seni karşı kaldırımda bekleyeceğim." diye yazdım. Aslında edebiyatım iyidir, ama heyecandan böyle abuk sabuk bir şeyler karalamıştım, işte. "Bir şey olmaz" dedim kendi kendime, "Önemli olan niyettir."

O gün tavuk kanat alıp kasaya yaklaştığımda az kalsın bayılıp kalacaktım oracıkta. Sonra insanüstü bir güçle, tam hesabı ödediğim anda usulca sıkıştırdım kağıdı sevgilimin avucuna. Hayatımda hiç bir mekandan bu kadar çabuk çıkmamıştım, rüzgar gibi terkettim orayı.

Zaman bir türlü geçmek bilmiyordu. Kaldırımda öylece bekliyordum, gelecek miydi? Dalıp dalıp gidiyor ve arasıra halime gülüyordum. Birden irkildim, geliyordu. Tam karşıdaydı. Gülümseyerek bana doğru geliyordu. Biraz sonra pastanedeydik. Önümüze limonatalar ve yaş pastalarla bir süre konuşmadan öylece durduk. Suskunluğun da bir sınırı vardır, dayanamayıp söze girdim : "Senin en çok neyini sevdim biliyor musun?"

Küçük gözlerini kırpıştırarak sordu :

"Neyimi?"

Buğulu bir sesle, "Narinliğini" dedim. "Yazar kasa tuşlarına dokunuşunu, paketlerin etiketlerini bir bir sökmeni, müşteriye para üstü uzatmanı, son olarakta iyi günler efendim, demeni."

Güldü. "Dalga geçme" dedi.

Artık en azından limonatalarımızı içebilirdik. Sonra o bana sordu :

"Ben en çok neyini sevdim biliyor musun?"

Merak etmez mi insan? "Neyimi?" dercesine gözlerimi açtım.

Billur bir sesle anlattı :

"Çok dalgındın bir kere, çok dağınıktın. Kaç kere ceplerini kırıştırıp paranı bulamadın. Çoğu kez değişik renkte çoraplar giyiyordun. Gömlek düğmelerini hep ters vururdun.

O gün biraz daha oturup birbirimize geçmişimizi, yakınlarımızı, hayata dair ne düşündüğümüzü anlattık. Sonra kalktık ve hesabı elbette ben ödedim. Kalabalık yolların, araba gürültülerinin, insan seslerinin hiç rahatsızlık vermeyebileceğini o gün anladım. Evine kadar götürüp bıraktım sevgilimi. Eve döndüğümde kedicik hala uyumamıştı. Birbirimize sarılıp uyuduk.

Altı ay boyunca her gün görüştük sevgilimle. Sonra evlendik. Artık benimde bir yuvam vardı. Evimin tüm eşyalarını gözümü bir an olsun kırpmadan alıp, taksitlerini de aslanlar gibi ödedim. Bir elmanın iki yarısı gibiydik onunla, dehşetli anlaşıyorduk. O benim sayemde zeytinyağlı taze fasulyeyi sevmeye başlamış, ben de onun sayesinde evde boy boy saksılarda yetiştirdiği yukka, kılıç, kaktüs, devetabanı ve tavşankulağı gibi salon bitkileriyle tanışma fırsatı bulmuştum. Kedicik ise ikimizden de mutluydu. Bunu iştahının artmasından anlıyordum.

Karamsarlık çok uzaktı bize, kendimizce iyi yaşıyorduk. Çevremizdeki herkes bizi "Örnek çift" olarak gösteriyordu. Günler böyle geçip giderken bir gün hiç ummadığım bir şey oldu. Bir sabah uyandığımda kediciği evde bulamadım. Seslendim, bağırdım, çağırdım, aradım, yok! Kedicik alıp başını gitmişti.

Günlerce bekledim. Gelmedi. Sonra mahkemeye başvurdum. Hakim beni ve eşimi ayrı ayrı dinledi ve sonuçta tek celsede boşadı bizi.

Kedicik gitmiş, aşk bitmişti ve tavuk ciğerinin bundan böyle hiç kimseye yararı olmazdı.

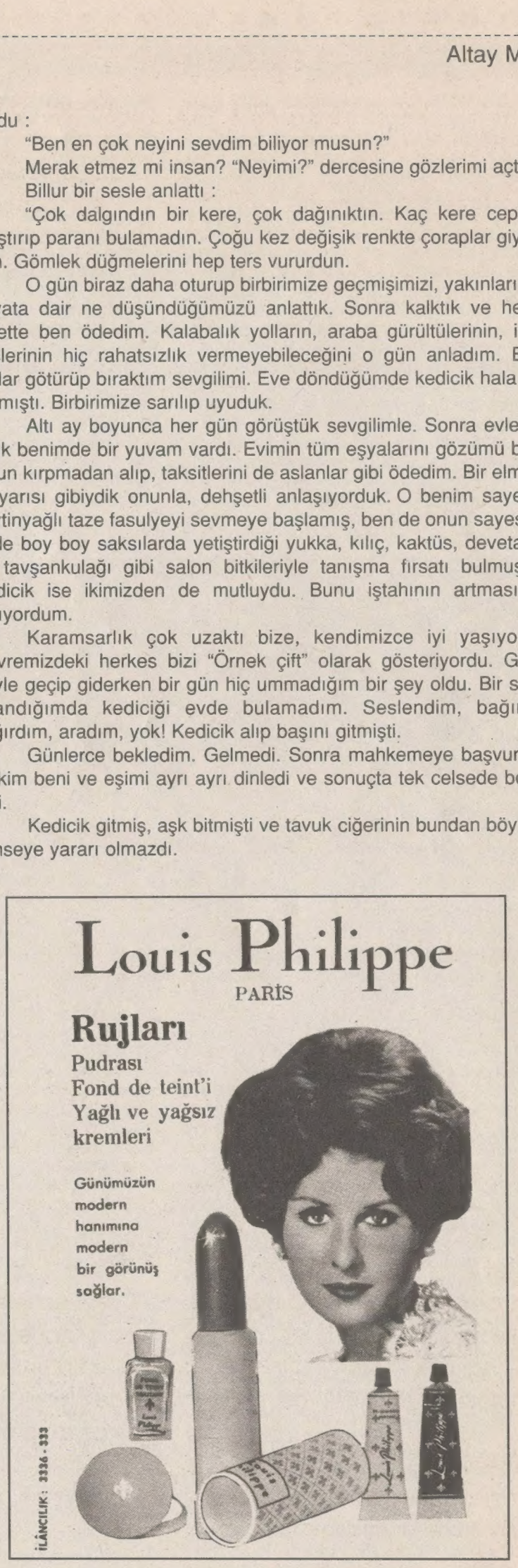

Kim ne derse desin o rengarenk dergilerin yanında insanın morali biraz bozulur gibi oluyor... Bayii burun kıvırıyor "Siz de çok renksizsiniz be aaabi" gibi... Nassı renksiz? diyemiyoruz tabii... Kimse geminin geçirdiği fırtınalarla uğraşmaz biliyorsunuz. Limana bakar; gelmiş misiniz, gelmemiş misiniz? Burası Ankara...

SEN - DE - LEMELER

Birdal Tezer

-"cumhuriyet ajandası"ydın sen,
kullanmaya kıyamadığım
her yıl bomboş
-İçi kum dolu yangın kovalarıydın sen,
hiç bir yangını söndüremeyen
ve illa "n" si ters
- tek arabesk kasetimdin sen,
diğerlerinden ayrı bir yere koyup

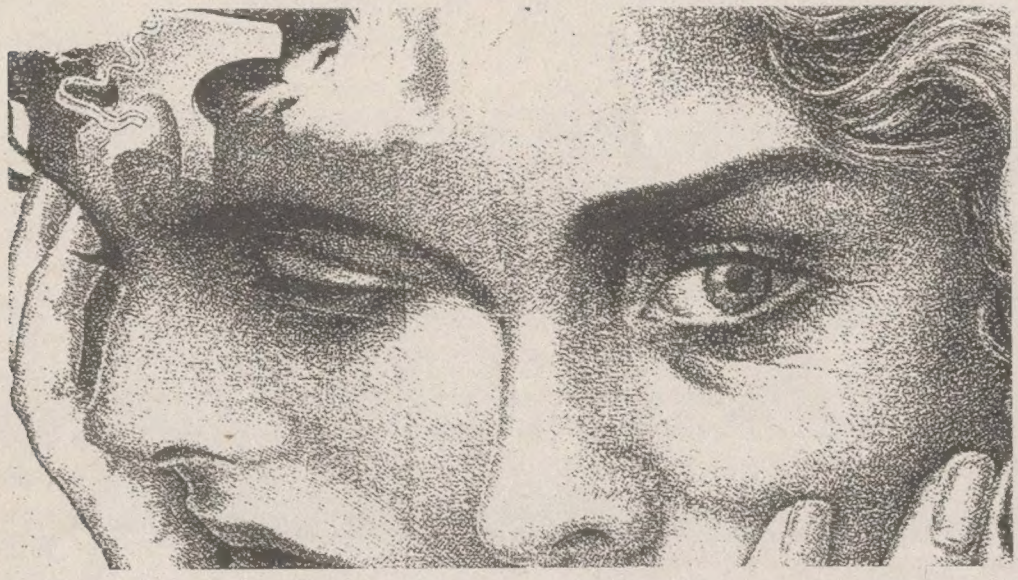

kendimden bile gizli dinlediğim
-vasati kırk çöpün, kırkıncısıydın sen,
ve ömrüm
en fazla iki sigaralıktı
-"karar defteri"ydin sen
mutlaka noterden onay gereken
-açılmayan rakı kapaklarıydın sen,
beş kuruşluk zevki
zehir eden
- insanlar arası iletişimdin sen,
faturan;
her ay çok milyon
-"yıldızları elemiştin geceden" sen,
söylesene; geriye ne kalmıştı?
- estetik kaygılarımdın sen,
ben güzel diyorsam, güzeldir
o kadar
-acemi öpüşlerdin sen,
olsun
zamanla öğrenirsin
- henüz meşhur olmayan adımdın sen,
kutsal kitaplarda geçmemesi bir yana
"içindekiler'e bile giremeyen
-"büyü artık biraz" diyordun sen,
pışıkkk,
o zaman ağlamama izin vermezsinki
- üzerine bastığım mayın'dın sen,
patlamayasın diye
ayağımı çekemediğim
- çağırınca gelmeyen asansör'dün sen,
hem gelmez
hem de ikinci katta durmaz
- batıl inançlarımdan sen,
yeni açtığım paketin,
ortasındaki sigarayı içerim
- gaipten gelen seslerdin sen,
deliriyorum mu ne?
- uzatma dakikalarısın sen,
şimdilik,
3-0 yenik oynuyorum...

AH ULAN ! TÜRKÜLER

Sevduğumizi dünyalara bildirdik, gerekirse gene yaparız, kimseden korkumuz falan yok, yanlış anlaşılma olmasın. Peki sen ne diye indurursun kaşlarını, babanimu öldürdük yani, olayımız sadece aşkımızı dünyaya ilan etmek, senin bundan mutluluk duyman gerekirken, şu yaptığına bak! eğer ben sana doyamazsam, doysun kara topraklar onu da söyliim...

– artık tek başımıza dolaşmayalım arkadaşlar, özellikle divane aşık gibi hiç dolaşmayalım, İstanbullarda tek başına kalmak ne demektir bilir misiniz? kurda kuşa yem olmasın kardeşlerimiz, buluşma yerimiz maçka olsun...

– yanmak için dertlerimizi sıraya koyalım, yürek yaralarını tazeleyip durmayalım, derin dorduruculara koymayalım, gerçi çaresinin dost elinden olduğunu biliyoz ama olsun, önce tedbir sonra tevekkül, ya gelmezse...

– sevap almak için şarap içelim, münkirler içmesin onlar öbür dünyada içecekler, biz içeriz bize yoktur vebali, hakkı'da gösteririz ama kör olanlar görmez, kör gözlerine parmağım...

– bu sene tarlaya soğan ekmeyelim, soğan fiyatlarında düşüş var, toplu bir karar çıkartıp, para kazandıracak şeyler ekme fikrini bir değerlendirelim. Konuşma lan! muz ekilir mi hiç hıyar, aa hıyar ekelim...

–o türkü düzeltilsin; üç kızın birini kaçırdılar, öteki zaten evlendi, dört tane çocuğu oldu, bir kız bir ana kaldı, öyle söylensin ama çabuk olunsun, son kızada muhtarın oğlu göz koymuş, elimizde sadece ana kalacak...

– ayaş bellerinde kervanı olması bile bizi öldürmeye fermanı olmasını gerektirmez tamam mı? kaldı ki yoktur öyle bir ferman falan, zaten ağlamaya sızlamaya dermanımız yok, uğraştırmasınlar bizi...

– asmalarda üzüm olun, şarap yaparız, yosmalardada gözümüz olsun şey yaparız, fikir teatisinde bulununuz karşılıklı olarak...

– bu vicdansız yüreksizler öl deyince hemen ölmeyelim, gerekirse ölürüz o ayrı ama önce o vicdansız yüreksizde uğrunda ölünecek bir şeyler yapsın, haksız mıyım? gel derlerse hiç düşünmeden gidebiliriz...

– mümkünse fındık dalları bir süre yeşillenmesin, gıcığım...

– çayırda bulduklarımızı ellere vermeyelim, kimse duymadan yavaş sesle, hatta içimizden; "kimindir kimindir, sahibi yoksa benimdir" diyerek alıp gidelim...

– hastane önünde incir ağacı ne alaka arkadaşlar? oraya hemen bir eczane açılsın, doktorun bulamadığı ilaçlar oradan temin edilsin...

– tamam derelere inilsin, bir şey dediğimiz yok ama o bıyıklar mümkünse kesilsin, sinek kaydı traşlar olunsun "ay, sakalların batıyo" geyikleri olmasın, sinirler bozulmasın...

Evet isyan!.. Evet insan!..

Halkevleri 1932 yılında Türkiye Cumhuriyetinde ideolojik kültürel, sanata dayalı olarak halk desteği yaratmak, laik, çağdaş demokratik bir sistemi biçimlendirmek amacıyla Mustafa Kemal Atatürk'ün emri ile devletece kurulmuş kamu yararına bir dernektir. Atatürk'ün kurduğu kurumlardan bugün varlığını sürdüren ve yaşayan tek kurum Halkevleridir.

Halkevleri bir yandan Türkiye Toplumunun ulusal, laik, çağdaş bir kimlik kazanmasına katkıda bulunurken bir yandan da ırkçılığa, şovenizme, dinsel gericiliğe karşı aydınlanmacı ve yenilikçi bir çizgi içinde olmuştur. Eğitime, sanata dayalı yaşamımızda toplumumuzun yüz akı olan çok sayıda düşün, kültür, sanat adamının yetişmesinde ocak işlevi görmüştür. Cumhuriyetin kazanımlarının halka götürülmesinde, halkın sosyal kültürel yaşamının yükseltilmesi ve eğitimde görev almış, halkın eğitim ve kültür merkezleri oluşturmuştur.

Halkevlerinin 68 yıllık geçmişi, çalışma biçimi, toplumsal işlevi üç tarihsel devre içinde gelişmiştir.

1932 -1951 arasında devlet bürokrasinin desteğiyle yürüyen Halkevcilik, halk dershaneleri aracılığı ile okuma yazma seferberliğinde. Sanat kültür etkinlikleriyle toplumsalaydınlanma yenilenme çabalarında, yayıncılığın halka inmesinde. Demokratik kültür öğelerinin temellerinin atılmasında çok etkin bir görev üstlenmiştir.

Egemen ideoloji dışında sistemden bağımsız düşünebilme ve bilimsel yöntemin benimsenmesinde öncü kurumlardan olmuştur.

Giyim kuşamdan halkın günlük yaşamının yenilenmesinde, toplumsal dayanışmanın yaygınlaşmasında katkıda bulunmuştur.

Halkevleri 1930'lu yıllarda devletçi bir anlayışın ürünü olarak kurulmuş süreç içinde dürüst aydınların çabaları ile toplumun kendi iç dinamiklerini yüzeye çıkaran demokrasi okulları olma gibi bir birikimi yakalamıştır.

Halkevleri 1950 DP İktidarınca daha baştan işlevsiz bırakıldı. 1951 yılında ırkçı gerici milletvekillerinin hazırladığı bir yasa ile kapatıldı. Tüm malvarlığına el konuldu.

Halkevleri 1961 yılında Türk Kültür Ocakları olarak yeniden açıldı. Daha sonra HALKEVLERİ DERNEĞİ adıyla bugünkü dernek statüsüne kavuşturuldu.

Bu dönemde Halkevleri 1. Döneme göre daha farklı bir işlev ve statüyle hareket etmektedir. ülkemizde gelişen bağımsızlık yanlısı, demokrasi, özgürlükçü düşünce ve gelişmeler Halkevlerinde etkili olmuştur. Özellikle sistemden bağımsız demokratik bir toplumun yaratılmasında ideolojik kültürel, sanatsal üretime dönük Halkevcilik gelişmiştir.

Bu dönemde günlük halk yaşamının gereksinmeleri olan yol, su elektirik, hayat pahalılığı, baskı ve faşist saldırılar Halkevcilerin uğraş gündemlerini oluşturmuştur.
1980'lere gelirken yaşanan iç savaş koşullarında Halkevleri faşist saldırı ve terör karşısında halkın direnme mevzileri olmuşlardır.

Halkevlerinin faşizme, gericiliğe karşı duruşu, özgürlükçü düşünce ve demokrasiden yana saf tutuşu, onu 12 Eylül faşist darbesisinin boy hedeflerinden birisi haline getirmiştir.

12 Eylül Halkevlerinin maddi yapısını dağıtmış, üye ve yöneticilerinin zindanlara tıkış, her türlü mal varlığını araç ve gerecini ve kültür varlıklarını (54 binek araba, çok gelişkin bir matbaa, yüzbinlerce kitap, kostüm vs.) talan etmiştir. Halkevleri 1987 yazında sıkıyönetim mahkemelerinden aklanarak çıkmıştır.

Halkevciler, yaşanan bu kırılma dökülmüşlük arasından sistem yanlılarının önlerine koyduğu yasal, fiziki barikatları aşarak yüzden fazla şubesi ola toplumumuzun demokratik yaşamında vazgeçilmez bir örgüt yarattılar.

Bu dönemde; Halkevci çalışma ırkçı, şoven, şeriatçı anlayışların ve saldırılarının önünde geçilmez bir set oluşturuyor.

12 Eylül darbesiyle sağa akıtılan kent yoksulları ve orta sınıfların yeniden demokratik özgürlükçü değerlere yüzünü dönmesinde etkili oluyor. Kültür, sanat, eğitim, sağlık alanındaki etkinlikler ve mahalı çalışmaldaki atılan adımlar demokrasi kültürünün yayılmasında birikimler oluşturuyor. Köşe dönmeci, özelleştirmeci anlayışların saldırıları ile gündeme gelen kişiliksizleştirme, yalnızlaştırma, yoksullaştırma uygulamalarına karşı gerçek güçbirliği ve dayanışmanın Halkevlerinin geçmişten getirdiği İMECE runuda izlerini yaşatıyoruz. Yaşanan tüm bu olumsuzluklara karşı halkın tepkilerini ifade edebileceği Halkevleri halkın muhalefet evleri olma işlevini sürdürüyor.

Halkevleri geçmişten gelen birikim ve değerlerini yeni proje atılımlarla gerçekleştirmektedir. 1996 yılında kurulan Halkevleri Vakfı, Halk Dershaneleri, Yeni Yaşamevleri aracılığı ile yoksul halkla dayanışmanın somut adımlarını atıyor.

Bu dönemde Halkevlerini özelleştirmeci, mafyası, köşe dönmeci sisteme muhalif tavrı sistem yanlılarının saldırılarını çekiyor. Nedensiz olarak şubelerimiz kapatılıyor, üyelerimiz gözaltına alınıyor. Halkevciler fiziksel ya da psikolojik baskı ile karşı karşıya kalıyorlar.

Halkevleri, bugün doğal demokrasi platformu işlevi görmektedir. Mücadele alanının özellikleri gereği, halkın yaratıcı ve devrimci potansiyelini çeşitli etkinlikleri ve değişik eğilimleri bütün zenginliği ile kucaklayacak bir birikim taşıyor. Ayrıca Halkevleri, demokrasi mücadelesini halkın gündelik yaşamının bir parçası haline getirirken tüm yerel demokratik inisiyatif ve kurumlarla sağlıklı bir iletişim, birlikteliğini de hedefliyor.

Çoğunluğu büyük kentlerin yoksul mahallelerinde ve Anadolunun çeşitli kent ve kasabalarında faaliylet gösteren Halkevleri, buralarda yaşayan halkın aydınlanma dayanışma ve gündelik yaşamına ilişkin sorunlarının elbirliği ile çözümü için kültürel bir zemin oluşturuyor.

Bugün kültürel yozlaşmanın, ırkçı, şeriatçı gelişmelerin soygun, çete, mafya düzeninin kuşattığı ilişkilerde hiç bir demokratın sorumsuz davranma hakkı olmadığını düşünüyoruz.

Halkın ırkçı şeriatçı çete mafya sarmalında kuşatıldığı bu dönemde Halkevlerine her dönemden daha çok gereksinme olduğunu düşünüyoruz.

İnsanla insanın birbirine bu kadar yabancılaştığı bir coğrafyada, ağaçlarla kuşlarla bir türkü söylemek, omuzbaşında bir limanın olduğunu bilerekten, duyaraktan yürümek kadar güzeli var mıdır? Bir gökteki yıldızlara, bir yerde kızaran yapraklara bakarak yürümek... Yürümek sevgiyi ve aşkı bilerekten yürümek...

HARMAN YERİ

Tolga ÇANDAR

Yaşları benden büyük olan dostlarıma genellikle 'Emmi' diye sesleniyorum. Dostlarım evli iseler eşlerine de 'Teyze' diyorum. Bazen ilk anlarda sorun çıksa da sonradan, anlatınca ortam normale dönüyor. Özellikle kadınlar bu Teyze konusundan rahatsız oluyor ve tepki gösteriyorlar, 'Ben o kadar yaşlımıyım yani? diyerek itiraz ediyorlar. Ben de onlara 'Hanımefendiciğim, bunun yaş'la bir ilgisi yok, ben teyze derken 'ana yarısı' demek istiyorum, beni yanlış anlamayınız' diyorum, sorun çözülüyor. Bazen, şu işten vazgeçeyim diyorum ancak dilime o kadar yerleşmiş ki, atamıyorum. Alışkanlık işte, ne yapayım.

Emmi'de baba yarısı demektir ve özel dostlar için kullanırım bu ismi. Bu işe ilk İlyas Salman'la başladım gezilerimiz sırasında. O da bana emmi diyor, dedim ya, bunun yaşla bir ilgisi yok.

Her neyse, İlyas emmiyle evinden çıktık, bakımdaki arabasını almak için servise gitmek üzere taksiye bindik. Bağdat caddesinde seyir halindeyiz. Hava da bir güzel ki, sormayın. Münih plakalı spor mercedes'in sahibi de havanın güzelliğini fırsat bilip arabanın üstünü açmış, yanyana gidiyoruz. Mercedes'i kullanan genç bir ara İlyas'ı fark etti, önce inanamadı, şaşkın şaşkın bizi gerçekte o mu değil mi diye anlamaya çalışırken az daha üstümüze çıkıyordu ki, bizim şoför uyanık davranıp küçük bir refleksle tehlikeyi savuşturdu. Bu esnada da sinirlendi haklı olarak ve arabanıan peşine takıldı. Önümüzdeki trafik lambaları kırmızıya dönünce öndeki durmak üzere yavaşladı, bizimki de bir yolunu bulup yanına durdu. Kafasını pencereden uzattı;

- Nası araba gullanıyon ööle Munik'li, az daa üstümüze çıkacagdın..

dedi. Şivesinden anlaşılan, orta anadolu'lu şoförümüz.

- Ben bişey yapmadım ki, kendi şeridimde gidiyorum, dedi Mercedes'in şoförü.

- Sen burda şerit mi takip ediyon guzum?...

- Elbette şerit takip ediyorum, başka ne yapacaktım ya?...

- Bura Munik değl guzum, bura İstanbul.. Burda şerit takip itmiyceğn, İstanbul'da önündeğ arabanın gotünü takip idecen ağnadın mı, gozünün yağını yidiğim?...

Gözünü sevdiğim Avanos'lusu, ne güzel özetledi İstanbul trafiğini.

Şivelere en az benim kadar düşkün sevgili emmim, Gazeteci Hüsnü Okumuş ile bir araya geldiğimizde ege şivesiyle konuşmaya başlayınca, çevremizdekilerin konuşulanları anlayabilmesi olanaksızdır. Biz kesinlikle abartmıyoruz, ama kulağı bu şiveye yabancı olan birisinin ege köylerindeki gerçek ege şivesini anlaması çok zordur.

Hüsnü emmi anlatmıştı;

İkinci dünya savaşı yılları.. Ekmeğin karneye bağlandığı, halkımızın 'kıtlık zamanı' dediği yıllar... Olası bir savaş durumuna karşı hükümet buğday stoklamış, eldeki unla zar zor karnını doyuruyor vatandaş. Bu arada hayırsever zenginler de zaman zaman köylüye bir şeyler dağıtıyorlar.

Manisa'nın Sarıgöl ilçesine bağlı Karaali köyünden Hacı Süleyman Ağa'da yoksul halka buğday dağıtmaya karar vermiş ve haber salmış sağa sola. Yakın köylerden birisinde de , büyük olanı tembel mi tembel iki kardeş yaşarmış. Hacı Süleyman'ın saldığı haber bunlarada ulaşmış. Küçüğü demiş ki: 'Efe, Garaali köyünde Sülüman ağa fakirlere birer ayar (yarım teneke) bıyde dağıdıyomuş, gidem de birer ayar da biz alam gelem.'

- Eyi deyon bizim oğlan, asak gesek eyi ola da, sülüman ağa'nın ayarına hileli deyola, demiş tembel olanı.

Ben üşeniyorum arkadaş demiyor da birde çamur atıyor ağaya.

Bunlara benzer o kada çok anı, anektod var ki... Konserlerimizde daha güzel oluylor bunlardan söz etmek çünkü şiveleri olduğu gibi yazıya aktarmak çok zor. Size son bir örnek:

Denizli'li dünya güzeli bir dostam var.. Tekstilci.. Atadan varsıl olan dostum tekstil işinden de iyice varsıllaşmış ama ne kişiliğinden, ne de şivesinden hiçbir şey kaybetmemiş. Köyde nasıl konuşuyorsa, aynen korumuş.

Ya 1990, ya da 1991 yılıydı, anımsayamıyorum, telefon etti bana. Hoşbeş'ten sonra:

- Yav bizimoğlan, benim böyük oğlan Diyarbakır'da asker, yarın uçağnan ziyaretine gidiyon, orlada tanıdık bildik kimseciğimiz yok. Senin elin golun uzundur, bene bir iki telefon numurası veede, adires arecem deye ureşmeyen elin memlikatında, dedi.

- Olu efe, dedim ve Diyarbakır'dan dostları aradım. Amid Otelden de yerini ayırttım. Dostlara otelden almalarını rica ettim, tamam dediler. Denizli'ye telefon edip gerekli bilgileri verdim dostuma, telefonu kapattık. Diyarbakır'dan beni mutlaka ara diye tembihledim.

Ertesi gün akşam geç saat oldu bizimkinden ses yok. Zaman ilerledikçe iyice meraklandım. Diyarbakır'daki arkadaşları arıyorum, kimseye ulaşamıyorum. Oteli arıyorum, bizde böyle biri kalmıyor diyorlar. İyice meraklanıyorum. Neyse uzatmayalım, gecenin geç bir saatinde telefonum çaldı, Diyarbakır'lı arkadaşlardan birisi arıyor.

- Yahu nerdesiniz arkadaş, meraktan öldüm, bizim efeyle buluşabildiniz mi?

- Yav sorma başımıza geleni.. Efeyle buluştuk buluşmasına da, haber tatsız...

- N' oldu baba, anlat hele.

Sevgili dostlar, hani olmaz böyle şey dedirten olaylar vardır ya, tam onlardan biri yaşanmış Diyarbakır havaalanında:

Bizim efe alandaki taksicilerden birisine, 'Bizim oğlan, Amid otele kaça götüvecen' diye sormuş, ancak taksici soruyu yanlış anlayınca ortalık karışmış, konu anlaşılıncaya kadar da bizimkinin eli yüzü dayaktan nasibini almış iyicene. Dayağını yediği taksici bin özür dileyip hastaneye götürüp gerekeni yapmış ama olan olmuş tabiki.

Dostlukla.

ANKARA / 07.02.1999

VADEDİLMİŞ TOPRAKLAR, KIZILDERELİLER, İNKA DAVASI

Dinle beni,
Denizden yukarılarda yaşadığın yerde.
Denizden aşağılarda, olduğum yerde.
Dünyanın yaratıcısı,
İnsanları yoğuran,
Tanrılar tanrısı,
Seni çağrıyorum,
Seni görmeye korkan gözlerimle
Seni bilmek istemekten bile korkan gözlerimle
Seni görürsem,
Seni bilirsem,
Seni düşünürsem,
Seni anlarsam,
Sende beni görüp bileceksin.
Güneş, ay
gün, gece
yaz, kış amaçsızca yürümez,
düzenle yürür,
iyi bir dona,
belirlenmiş hedefe,
Krallık asanı her yere yanında taşırsın.
İşit beni,
dinle beni,
Yorgun düşmeme,
Ölmeme izin verme.

Uykusuz, çıplak ve bitkin, gece gündüz yol aldılar, ikiyüzyıldan fazla Toprağın kamış ve otlar arasında uzandığı yeri aramaya gittiler. Kaç kez kayboldular, dağıldılar, ve tekrar buldular birbirlerini.

Rüzgarın tokatını yediler İplerle birbirlerine bağlı, ileriye doğru sürüklendiler, itişerek ve çarpışarak Açlıktan bitkin düştüler kalktılar ve tekrar düştüler, kalktılar tekrar.

Ot

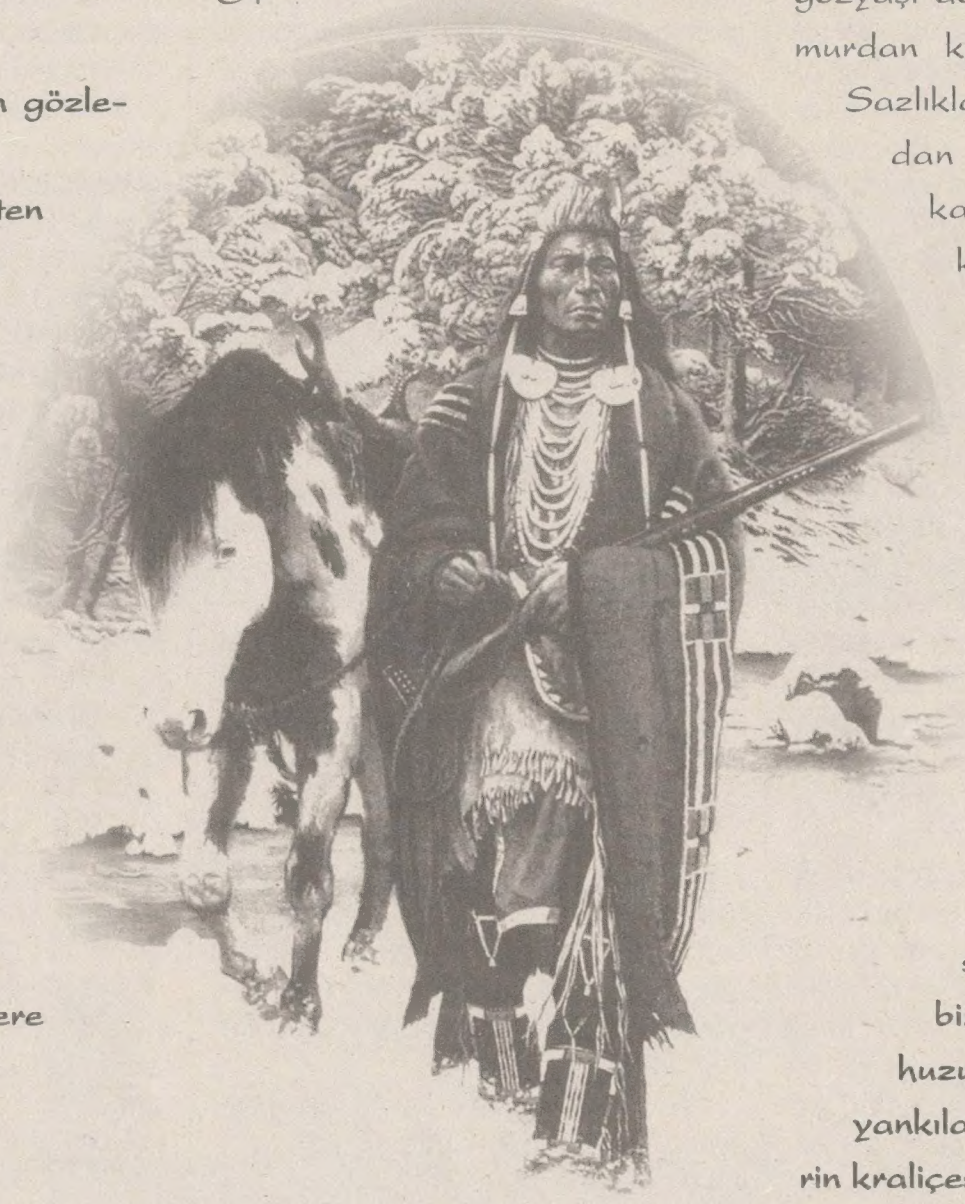

bitmeyen

volkanik bölgelerde yılan eti yediler.

Papazların kulaklarına uykuda, altın bir krallık ve quetzal kuşunun teleklerini vaadeden Tanrının Sancağını, Pelerinini taşıdılar. **"Bir denizden ötekine bütün şehirlere ve insanlara hükmedeceksiniz"**, diye buyurdu Tanrı **"büyüyle değil, bileğinizin gücü ve cesaretinizle"**

Öğle güneşinin altındaki parlak göle yaklaştıklarında, ilk kez gözyaşı döktüler Aztekler. Çamurdan küçük bir oda vardı. Sazlıklardan ve yabani otlardan yüksekte hintinciri kaktüsünün üzerinde, kartal kanatlarını açtı. Onların geldiğini görünce, başını eğdi kartal. Kirli ve ürkek, gölün kıyısında yığılı veren bu zavallılar, Cennet için seçilenlerdi, yabancı ve uzak zamanlarda tanrıların ağızlarından doğanlar.

Haitzilopochtli, karşıladı onları. **"Burası, bizim yüceliğimizin ve huzurumuzun yeri"**, diye yankılandı sesi **"bütün ötekilerin kraliçesi olacak bu şehre Tenodntitlan. Aztek Kızılderili'lerin Güneş'e ve ay'a yükseldiği yer."**

Hayatın güzelliği kısa Sürecek
Giysilere bürünmüş adamlar gelecek
hükmedecek ve öldürecekler.

İnsanlar yaralanmış ve örselenmiş sevgilerle duruyorlar kentlerin ortayerinde... Kimliksiz çiçekler iliştiriyorlar yakalarına ve öylece duruyorlar kentlerin ortayerinde... Herkesin ağzındaki söz yarım kalmış bir türkü gibi... Örselenmiş ve yaralanmış bir yürkele akıyorlar kentlerin ortayerine... Biraz da hınçla, nefretle...

UÇURUMLAR, BEDELLER VE BİR TEK SOLUK

Dilek Karagülle

Biz yürekli olanlardanız. Onlar en iyisi ile yaşamak isteyip hiç bir bedel ödemeyen korkaklar. Yitirmekten korkanlar, yalnız kalmaktan korkanlar, mutsuzluktan korkanlar... Onlar, yani suya sabuna dokunmadan yaşamaya çalışan ama tüm güzellikleri yanıbaşlarında bulmak isteyen, bu güzellikler için bedel ödemek istemeyen insanlar...

Bu aşk yaşansın ama içinde acı olmasın... Bir dostluk yaşansın ama içinde vefasızlık olmasın.. Herşey mükemmel olsun, ama bedelleri olmasın... Karanlıktan korkan işte bu kapatıp yürümeye çalışanlar.

Siz hangi gruba giriyorsunuz?

Herşeyi isteyen ama bedelini ödemekten kaçan korkaklar grubuna mı? Yoksa istediği bir şey için uçurumdan aşağıya düşme riskini göze alıp gün ışığında bile gözlerini sımsıkı kapatanlara mı?

Bir aşk uğruna nelerden vazgeçebilirsiniz? Mesela kendinizden vazgeçebilir misiniz? Alt üst edebilir misiniz yaşamınızı? Uçurumun kenarında gözlerinizi kapatıp yürüyebilecek kadar içinizde duyabiliyor musunuz o aşkı?

Hiç uğrunda ölebilecek bir insanınız oldu mu yaşamınızda? Bir kadın erkek, bir çocuk, bir dost, bir düşünce, bir söz? Bir tek insan oldumu gözlerinizi bağlaması için eline beyaz bir mendil tutuşturduğunuz; bir tek insan... Uğruna herşeyinizi; aklınızı, yüreğinizi, bedeninizi verebileceğiniz bir tek soluk...

"Siz o filmi gördünüz mü? Hayatından, geleceğinden, ailesinden ve aklından vazgeçmek pahasına üç numaralı konçertoyu çalan piyanistin filmini gördünüz mü siz?" diye soruyor Ahmet Altan o çok sevdiğim yazısında...

Öyle bir Üç Numaralı Konçerto ki dünyanın en zor piyano parçası.. Ve ekliyor Altan; "Siyah smokini, bağlı olduğu baştan bağımsız ayrı bir canlı gibi kıvır kıvır uçuşan saçları ve kalın gözlükleriyle piyano başına geçip, parçayı çalmadan önce gözlüğünü çıkartarak keskin bir bıçak gibi simsiyah parıldayan piyanonun üstüne koyan genç çocuğun, dokunduğu her notayla geleceğinden ve hayatından bir parçayı tuşlara bıraktığı o konserde, olağanüstü bir duyarlılıkla çaldığı parçanın bitiminde kendisini ayakta alkışlayan kalabalığın önünde selam verirken yıkılıp kalıvermesineyönelirsiniz. Sizin hayatını da çalmak için uğruna hayatınızı vereceğiniz bir "konçerto" yok mu?"

Piyanonun başına oturup ardarda sıralanan notalar uğruna bir hayat vermektense, başkalarını çaldığı parçaları dinlemek daha güvenli geliyor çoğumuza... Bırakın kıyısında gözü kapalı yürümeyi, o uçurumdan aşağıya bakmak bile korkutuyor bize değil mi?

Çünkü aşağıdaki görüntü vahşi... Çünkü aşağıdaki görüntü yaşamımızdan vazgeçebileceğimiz kadar girgin görünmüyor. Gerçekten bunlar mı sebep? Yok mu elinizdeki mendili uzatabileceğiniz, uğrunda, sımsıkı kapatılmış gözlerinizle bir uçurumun kıyısında yürüyebileceğiniz bir tek soluk?..

Ödenmeyi bekleyen bedeller...

Gecikmiş ödenecek diyetler...

Başına geçmenizi bekleyen keskin bir bıçak gibi simsiyah parıldayan piyanolar...

Kıyısında yürümenizi bekleyen uçurumlar var...

Korkak yüreklerimiz...

"ömür ölümün önsözü"

yürüyor kızıl saçlı üzgün melek

nurdan ayaklarıyla kanatıp kalbini...

fakat öyledir işte

avutmaz sılaya gidiş dönüşler

kalın bardakların gizlisinde

en son solar ayak izleri

yalnızlığa hükümlenir

pencerelerde kadınlar

büyük kentlerde karanlık olmaz

yaralı yüzümün gölgesi

ışıklar söndüğünde silinen

geceleyin gridir gökyüzü

loş apartmanlarda öpüşmek masumluğa delalet

umarım anımsarsın ufuksuz denizleri

çocukken farklıdır hayat

habersiz gelir

büyüdükçe gelir aşklar

kal diyorum, yanımda kal!

acı yalnızlığın tortusudur

yitirilmiş adaların adı olmaz

şair çırılçıplak haklı

Gürsel CANİKLİOĞLU

Küçücük bir kız çocuğu karanlıktan ne kadar korktuğunu anlatıyor sesizce annesine.. En çok da anaları sarıyor kentlerin karanlığı... En çok da onların yüreklerini sıkıştırıyor... Kentlerin sokaklarını dolaşıyor oğlum, kızım çığlıkları.. Hüzün ve ayrılış yüklediklerı günlerde güvercin sürülerinin ortasına gidip oturuyorlar...

"O ki maviliği belirsiz denizdir..."

Yüksel Işık

Siz Türk filmlerine bakmayın. Aşkta mutlu son yoktur ama aşk her zaman vardır. Aşk insanın kendisine yaşadığı bir devrimdir. Sözcüğün tam anlamıyla bir alt üst oluş yani! Devrimin sihirli formülünün ise yeniden insan olmaya çağrı olduğunu kim yadsıyabilir?

Evet, anladığınız gibi bu bir 14 Şubat, yani gecikmiş bir Sevgililer Günü yazısı. İnsan insanken ve sevgilisi varken, paranın iktidarının gözüne soktuğu tüketim çılgınlığıyla piyasanın eline düşmemiş aşka dair duygular arasında gidip gelebiliyor. Ne yapsın, bir mağazaya girip herhangi bir şeyi alıp gitse her sıradan insan gibi davranmış olacak; yapmasa piyasanın kuralları karşısında hezimete uğrayacak.

14 Şubat gelince, bayram tatil farketmez, mağazalar açıktır. kimi insan bulvarları, caddeleri dolduran mağazaların vitrinlerini süsleyen güzel eşyaları, cebinin elverdiği ölçüde ama neredeyse zahmetsizce alıp gerisin geri çıkıyor. kimisi de, medyanın son dönemlerde moda haline getirdiği Sevgililer Günü sayfalarına gizemli, egzotik ilanlar vererek yaşamında değişiklik yaptığını düşünüyor.

Geriye biz kalıyoruz. Aklı oturaklı ama yüreği dağa taşa sığmaz olanlardan bahsediyorum. Yani, **"çıkardığı yangından yeniden doğmak için bugününü yakanlar"...** Onlar için aşk bir devrimdim ve bir anlamıyla insanın özüne dönebilme manifestosudur.

İnsanın özüne dönebilmesini yaşayan en az iki öznenin karşılıklı bir irade beyanını içerir. Bu beyanda mutabakat olunduğu sürece sorun yok. İrade beyanı, aynı şeyleri düşünmek, aynı şeylere ağlayıp sızlamak, aynı şeyler karşısında heyecana kapılmak değil aslında. Aşk, bir iradede mutabık olmak anlamına gelmekle birlikte, taraflardan birinin diğeriyle bütün ölçüleriyle uyumlu olması anlamına gelmez. Önemli olan birbirini anlamaktır. Muhatabının heyecanını anlayan kişi aşıktır. O zaman insanda, başkalarına delilik olarak gelebilecek her şeyi yapabilme şevki oluşur.

Aşkı aşk gibi yaşamak da tam bu noktada peydahlanır. Biliyorum, Piyasa kuralları içinde rutinliğe başkaldırarak yaşamak zordur. Gene biliyorum ki, aşk içimizdeki çocuğun uyanması demektir ve çocuk bir kez uyanıp sokağa taştı mı, ne yapacağı belli olmaz. Leyla ile Mecnun misali yaşadığımız aşkların bir gün gelip miadının dolmasını anlayamayışımızın nedeni, biraz da içimizdeki çocuğu farkedemeyişimizdir.

Aşkı kurallara sığdırmak, çocuğa olmadık kuralları anlatmaya benzer. aşk kurallara sığmadığı için yaratıcılığı da içinde barındırır. Aşkın yaratıcılığı, yalnızca tarafların bireysel becerileriyle gün ışığına çıkarttıkları şeylerin piyasa tarafından takdir edilmesi değil; aynı zamanda kendisini her gün yenileyebilmesiyle tariflenebilir. Bu nedenledir ki aşk bazen bir sözleşme halini alır ve dolayısıyla yerini kurallara terkederek kaybolur; bazen de her türden sözleşmeye reddiyedir ki, taraflar altından kalkamaz.

Sözleşmeleri hiç sevmem. Makul görünen bir serseriyimdir. İçimdeki çocuğu yaşatmak için vicdanımı iki göz bir gecekondu olmaktan çıkartıp, her cephesinin ufku geniş olan bir villaya dönüştürdüm. Çoğu kısa aşklar yaşadım; hepsine de 14 Şubat'ın sınırlarına sığmayacak vicdanlar sundum.

Yaşadığım uzun aşka gelince... Paranın iktidarının kirlettiği bir deniz kenarında yaşamını sürdürdüğünden olsa gerek, O'nu buğulanması, düşü, sevmesi ölüm olan maviliği belirsiz bir denize benzetiyorum. Dört yıl önce 14 Şubat için kaleme aldığım bir makalede," **...O'nu her gün bir önceki günden daha fazla özlüyorum. O'nun da zaman zaman beni özlediğini biliyorum. İşin tuhafı, o beni özleyince atlayıp gelme olanağına sahip. Ben ise özlemimin giderilebilmesi için onun özlemesini bekliyorum. Belki biraz da bu yüzden her şeye bir kulp takılıp, burun kıvırılmasından bıktım ve bu yüzden herkese aşk herkese devrim istiyorum**" diye yazmışım.

O yazıyı okuyan bir dostum, bahsekonu kişinin bir garnizonda mı yaşadığını sordu. Öyle ya, birinin bir başkasını görmesini engelleyebilecek tek şey, insan unsurunu hiçe sayan tuhaf kuralların konulduğu ortamlardır. Doğrusu, muhatabımın yaşadığı yer, biraz da böyle bir yerdi ve ben artık bu tarz yaşamaya son vermek için çığlıklar atmanın yararı olacağı inancındaydım.

Şimdi, özlediğimde gidip görebilme olanağım var; Ancak dedim ya, aşk aynı zamanda bir irade beyanıdır. Tarafların bu beyan üzerinde hareket etmesi esastır. Nazım'ın destansı ifadesiyle **"sen elmayı seviyorsun diye, elmanın da seni sevmesi şart mı?"**

Değil elbette! Bu nedenle Rouemont'un, **"mutlu aşkın yazılı tarihi yoktur"** sözünü anımsatarak, halet-i ruhiyemi yansıtan şu dizeleri aktarmama izin verin :

"...Gitsem de her yerde biraz vardır / Hatırda zamansız bir plak / Bir otel kapısı, biraz istasyon / Vardır seninle birlikte olmak / Buluşur çok uzaktan ellerimiz / Ve nasıl gözgözeyiz ansızın bir infilak..."

Ağzımda bakla ıslanmıyor değil mi? Anlaşıldığı üzere, uzun süredir aşkı aşk gibi, sevgiyi sevgi gibi yaşadığımız, büyük emeklerle büyüttüğümüz aşkımız, birimizin irade beyanıyla **"Kal'ü bela"** ya kaldı. Bu nedenle her ne yaparsam yapayım, almaktan asla vazgeçmediğim sokak satıcısındaki çiçekleri gördüğümde, şairin, **"sevgilim de yok bu şehirde / çiçek seni alıp ne yapsam"** dizelerini anımsayıp vazgeçiyorum. Ne de olsa **"O beni terkeyledi karda boranda"!**

Biliyorum, bir 14 Şubat yazısının ayrılık kurgusuna sahip olması, en azından aşkından coşkuyu ve heyecanı eksik etmeyenler için hiç de hoş değildir. Ancak bu dünyada ayrılıktan daha büyük bir felaket var mı? Peki ya biz, en güzel günlerimizi yaşarken bile, felaketleri unutacak tiynette miyiz?

Geleneğimizde var; "kırk günlük yolda yaprak kımıldasa / sen ürpermelisin içerde..."

Kızların ve oğulların incecik bedenlerinin bir gün güvercin olup omuzbaşlarına konacaklarını düşünüyorlar... Gurbet bir ürperti olup ellerine üşüşüyor oysa... Acı olup gözlerine oturuyor.. İçlerine akan bir ırmak oluyor acı, tarifi imkansız bir uzaklık oluyor... Biz "oturup gece boyu içimizdeki gülleri yoluyoruz bir bir"... Gülleri..

VIKTOR JARA

Diler Koldaş

1938'de doğan Şilinin ünlü folk Şarkıcısı Jara Alende / Halk Birliği Hükümeti.

11 Eylül 1973 Kara Cunta Darbesi / ABD / Çok Uluslu Kuruluşlar / Pinochet.

Eşi görülmemiş işkence ve katliamın uygulandığı Şili'de faşizme karşı ilk direniş eylemcileri Anneler. Kayıp ve Gözaltında tutulanların yakınları eşlerini ve Çocuklarını aramayı Sürdürmekte. Yıl : 1999

Viktor Jara, Şarkılarını halk için devrim için söylüyor. Günümüz gençliği bu şarkıları dinlerken, bu şarkıların oluşumundaki süreci ve ödenen bedelleri duyumsuyorlar mı? İçki Sofralarında meze yapıldığına tanık oluyoruz bu şarkıların. Boşalma aracı oluşları rahatsız edici değil mi?

Jara eşi Joan'a şöyle der; "ileride benim bir fanatiğe dönüşeceğimi sakın düşünme. Ama bir düş ülkesinde yaşamak istiyorum ben. Halkımın dertlerini, sıkıntılarını, sorunlarını yüreğimde duymazsam, onlara yardım etmezsem, ben olamam. O zaman yoksulluğun ne olduğunu biliyorum ben"... Halk müziğini araştırmaya, geliştirmeye veriyor kendini, yoğun bir inceleme belgeleme ve çalışmaya adıyor kendini. Köylerde yaşıyor, her yere gidiyor, dinliyor, söylüyor, yanındaki teyp ve gitarıyla bulguluyor, derliyor.

O bir Cantodor! Cantodorlar, Latin Amerika Şarkıcıları. Büyük bir kültür mozayiğinin ezgicileri. Doğa ve İnsan temelinden kopmadan, kendilerini toplumsal savaşıma adayan şarkıcılar. Şair, besteci ve yorumcular. Jara, bu yaklaşımıyla Allende'nin de önemli destekçilerinden biri oluyor.

1970 Seçimlerinden utkuyla çıkan Halk Birliği ve Allende, Latin Amerika tarihinde ilk kez Sosyalizmi gerçekleştirmeye koyuluyor. Tam üç yıl boyunca ulusallaştırmalar ve devletleştirmeler başta olmak üzere, halk için inanılmaz güzellikler varediyorlar ve bu Jara'dan toplumsallığa, toplumsallıktan Jara'ya yansıyor. Olağanüstü yorumuyla, devrimciliğin sloğan atmak olmadığını kanıtlayan müzikler yapıyor ve Şili'deki "Yeni Şarkı Hareketi"nin kurucularından oluyor. Bu hareket, giderek tüm kıtada yeni kıvılcımların ateşleyicisi oluyor. Ve bu olgu devrimci savaşımın önemli bir parçası durumuna dönüşüyor.

Jara bir konuşmasında şöyle diyor; "Hippiler çayırlara uzanmış yatıyorlar, oh kafalar mis gibi 'make love, not war' diyorlar, bu arada vietnam protestosu sürüyordu. Bizimkilerin uzun saçlarını, çıplak ayaklarını, pisliklerini garipsemedim hiç. Bu onların mekanik dünyaya karşı duyduğu bir tepkiydi. Ancak bu çiçek çocukları, politik bakımdan çok saftı. Dünyayı değiştirebilecek durumda değillerdi. Bu ilişkide çok küçük olanakları da uyuşturucu yok ediyordu. "

Evet; Jara'nın Ölümsüz Şarkısı'nı dinlerken dinleyeciler yürekleri kabararak ve o şarkının ne anlattığını bilerek algılıyorlar.

Ne dersiniz? Tekrar dinlemeye var mısınız?

Toplantı Notları
karar vermek ya da vermemek

Tarık 2000 Ziyad

– Konu olarak kararsızlar ele almayı öneriyorum.
– Kararsızların nesini?
– Neresini, neresini?
– Kararsızlıklarının nedenlerine eğilebiliriz.
– Bence onların nelerden ve nasıl etkileneceğini araştıralım.
– Peki biz üniversite sosyologları mıyız?
– Ya da uzman araştırıcalar mıyız?
– Biraz sosyolog biraz da araştırmacı sayılırız bence.
– Acaba, ben emin değilim.
– Bak işte emin değilsin yani kararsızsın.
– Çok doğru yaaa. Kararsızlık hayatımızda çok yer kaplıyor.
– Bir dakika, konuyu dağıtmayalım.
– Neden kararsızlarla ilgilenelim ki?
– Ben kararsızım.
– Sen kararsızsın
– Ne zaman kararlı olmaya başlarız diye sorabilir miyim?
– Tabi ki.
– Hayatımızdaki ilk kararsızlığımızı hatırlar mıyız?
– Çocukluğumuzdaki yani.
– Evet.
– Senin ilk kararsızlığın ne kadar sürdü?
– Bence hala sürüyor.
– Ben her zaman kararlıyım.
– Kararsızlarla yapılan anketlerin yüzde 60 1 yapay 1 olgu gibi geliyor bana.
– Eskiden Tanrı bizimledir deniyordu, şimdi ise Kamuoyu bizimledir denmiyor mu?
– Bravo çok yerinde bir soru sordum.
– Aferin çok ilginç bir yaklaşım.
– Yok canım abartmayın bir yerde okumuştur.
– Evet bir yerde okudum, nereden bildin?
– Ben bilirim. Ben de okumuştum çünkü.
– Eee, gelelim kararsızlığa..
– Peki herkes karar vermek zorunda mı? Kararlı Yaşamak şart mı?
– Evet.
– Acaba karasızlar arasında kadınlar mı erkekler mi daha çok bulunuyor?
– Ana soru bence bu
– Evet kadın erkek arasındaki karar verme farkı
– Evet iyi oldu. Bu konuyu 12 Mart'a kadar araştıralım iki karşı cins arasındaki karar verme olayları
– Evet
– İyi olur.
– O zaman toplantımız bitmiştir, iyi günler.

HAYMANA KONDİŞİN (1)

Fatih Altınöz

Ağustos 1995. Haymana Ovası Haymanalı ünlü gazozcu Rüstem imalathaneyi kapamış, akşam namazını eda edip eve gelmiş, hanımının yaptığı az şekerli kahvesini çoktan içmiş, bahçedeki gölgelikte kestiriyor, arada da sol bacağını tatlı tatlı kaşıyor. Hafif, serin bir rüzgar esiyor.

Aynı saatler. Haymana Ovası açıkları. Gökyüzü. Bir Uçak. İçinde Coca Cola firmasının üst düzey yöneticileri. Ne kadar üst düzey? Çok üst düzey. Coca Cola'nın sırrını yani hayatın gerçek tadını (biz bilmiyoruz, sadece tadıyoruz, ama şimdilik.. birazdan herşey değişecek... hah ha.. burada sinsi sinsi güleriz) bilen on kişiden sekizi. Keyifleri yerinde, Gobi Çölü'ne gidiyorlar. Bir orası eksik kalmış, orayı da Coca Cola'ya kavuşturacaklar.

Aynı saatler Los Angeles açıkları. Karayolu Highway 97. Bir trafik kazası. İki ceset. Üstlerinde birerden iki tane underground gazete örtülü. Yakın plan. Ölenler Coca Cola'nın sırrına sahip diğer iki kişi. Kaderin garip cilvesi. Birisi ölmeden önce asfalta kanıyla iks çizmiş. Cesetlerin başında düşünceli iki kişi. İki polis. Biri Dörti Heri Clint Eastwood. Diğeri, onun içine kapanık, ama gözünü budaktan sakınmaz ortağı Wulio Andy Garcia. Kamera cesetlerin üzerindeki gazeteden bir uçağa doğru uzaklaşarak kararıyor.

Haymana Açıklarındaki uçakta ani bir motor gürültüsü. Uçak hızla irtifa kaybediyor. Mürettebat paniğe kapılan Colacıları teskin etme telaşında. (Adamlar zengin tabii, canları tatlı) Neymiş? Korkulacak birşey yokmuş. Ulan kanat koptu gidiyor bu mürettebat hala görev yapma peşinde. (Lafa da bak, mürettebat...) Gerçekçi olun biraz. Gerçekçi. Düşüyorsunuz işte. Kabul edin. Düşen uçağın içinden görüntüler. Her şey birbirine karışmış. Feryatlar, çığlıklar falan. İnsanlar alabora. Tatsız görüntüler. Hiç anlatmayalım daha iyi. Zaten birazdan uçak düşünce hep birlikte olay yerine bağlanacağız.

Gazozcu Rüstem gölgelikte burnuna konan sineği kovalıyor. Oh! Pek de tatlı uyuyor. Çok özendik.

Büyük bir gürültü, ardından patlama. Dumanlar. Coca Cola'cıların uçağı Haymana Ovasında paramparça Rüsten gürültüye uyanıyor. Atlayıp traktörüne, bir saatte enkaza ulaşıyor. Parçalanmış cesetler. Uçağın motoru hala yanıyor, küçük patlamalar oluyor. Pilot kabini gövdeden kopmuş uzaklarda. Kara kutu nerede? Rüstemin işi değil o. Kara kutuyla televizyon seyircileri ilgilendirilecek akşam haberlerinde. Dumanların arasından "help... help..." diye bir inleme duyuluyor. Colacı Kristofır'dan inleyen nağmeler dinliyoruz. Şiddete çok alışık bir millet olduğumuz için ölmek üzere olan Cola'cı Kristofır'ın sesi bize nağme gibi geliyor. Gazozcu Rüstem help nedir bilmez, ama adam "Kelp" dese de fark etmez. Çünkü Rüstem insan canlısı, alıp Kristofır'ı traktöre yerleştiriyor. Sekiz Cola'cıdan yedisi sırlarıyla birlikte Gobi'yi göremeden ebediyete intikal etmiş durumdalar. Kristofır ise fena yaralanmış, belden aşağısı tutmaz durumda.

Belden yukarısı da zaten bir anlam ifade etmiyor. Rüstem dil bilmez lisan bilmez, Kris ise eksanlı İngilizcesi ile inlemekte. Rüstem şu anda inlemeleri dinlemiyor, traktör kullanıyor. Dinlemeye kalksa da gürültüden duymaz. Eski model traktör altındaki. Koskoca Haymana gazoz kralının altında külüstür bir traktör. Kris - kison nefeslerini Haymana Ovası'nda kesik kesik vermekte - Amerika kıtasına İsveç'ten göç etmiş bir aileden gelmekte. Gençlik yıllarda bir yandan Harvard'da tahsilini sürdürürken öte yandan folk müziği yapan gruplarda şarkıcılık yapmış. '68 - 69 - 70' falan. Ve o kadar. Kri Coca Cola'nın General Maneger'idir. Doğal bir güzergahtan doğru Coca Cola generalliğine kısacası. Kri allah aşkına ne işin var senin Haymana Ovası'nda, çok gizli tuttuğunuz 7x formülünü ezberleyene kadar Türkçe su nasıl istenir öğreneydin. Hayatta ilk intibalar çok önemlidir evet, ama Rüst ile Kris'in traktörün üzerinde çaresizlik içinde boş boş bakışmalarının hayattaki ilk intibalar bahsiyle pek de bir alakası yoktur. Çünkü Haymana Ovası'na düşmüş bir uçakta intiba aranmaz. Yaralı aranır ki bulundu. Kara kutu aranır ki işimiz bu değil. Trak yavaş yavaş ilerliyor keçi yollarından. Kris "sevin x.. sevin x" diye garip sesler çıkarıyor, bostan korkuluklarını cyborg zannedip ürküyor. R gavurun gazoz istediğini sanıyor. Traktördeki kasalardan bir şişe Haymana Gazozu çıkarıp K'ya ikram ediyor. "Şansın varmış ben imal ediyorum. Sevin ap bunun yanında abdest suyu kalır" diyor, Rüstem.

Tam bu sırada CNN, Cola generallerinin hepsinin garip! bir tesadüf sonucu aynı gün öldüğünü flas flaş geçiyor, dünyaya. Kel, kır saçlı, uzun saçlı, boğazlı kazaklı, yelekli, tayyörlü, ingilizce konuşan bayan ve baylar dünyaya bu feci haberi yayıyorlar. Bütün televizyonlar ihya olmuş durumdalar. Çok kaliteli on ölü. Son derece esrarengiz olma ihtimali taşıyan iki kaza. En az bir haftalık birinci sınıf erzak. R, bütün bunlardan habersiz.

Los Angeles Emniyeti'nde tarihi bir gün. Ortalıkta FBI, CIA, NBC, ABC, CBS, İnterpol, Monopol, Janpol, Savak, Ravak ajanları cirit atıyor. Clint ofisinde, durumdan rahatsız, Andy Garcia'ya Haydi gidelim diyor, magnum'unu ustaca kontrol ederek. Nereye gidiyoruz şef? diye soruyor Garcia, gözlerinde heyecan dolu bir serüvene atılmak üzere olmanın ışıltılarıyla. Cevabı biz verelim. Haymana'ya geliyorsunuz, Olay yerinde ipucu arayacaksınız, geldiğinizde enkazın ve cesetlerin etrafını beyaz tebeşirle çizilmiş bulacaksınız, oradaki görevlilerin aptallıklarına sinir olacak, çok yorulacak, sürekli olayla ilgili kafa patlatacak arada kadın kahramanla (Haymana Kaymakamı Sevim Hanım, otantik esmer, siyah saçlı, kara gözlü, gizemli bir kadın) duygusal anlar yaşayacak, FBI ajanlarıyla yöntemleriniz hususunda - biraz sertçede, ondan -çeşitli tartışmalar yaparak, başından beri sizinle olan yüreğimizi ağzımıza getiren ölüm tehlikeleri atlatacak- olay bir örgüt işi finalde müzik eşliğinde kararan perdenin ardından bir meseleyi daha halletmiş olmanın huzuruyla yavaş yavaş kaybolacaksınız aklınız sıra. Çok beklersiniz. Burası Türkiye. Haymana Ovası. Bize amerikan filmleri sökmez. Buralarda kader herşeyi halleder. Geldiğinizde göreceksiniz nokta nokta noktalamalarınızı. Cli ve And. Kafadar ikili. Kendilerini Kid ve Cassidy zannediyor hıyarlar. Gelin. Gelin de görün egzotik doğuda sizi neler bekliyor.

Hah ha.

Havaalanı. Müthiş ikili son kontrollerden geçmişler, uçağa doğru ilerliyorlar, ellerinde çantaları.

R'nin evi. kristofer Haymana Gazozu'nu içmiş gözleri parlıyor 'Wonderful ..wonder.. Won Won.." diyerek dabılyu sayıklıyor. Beden dilini kullanarak kağıt kalem istiyor Rüste'den. Kristo'nun sayıklamaları Rüst'e çok ilginç geliyor. "Karı bu herif ne demek istiyor acama, en yakın ingilizce kursu burdan en aşşa beş saat çeker" diye söyleniyor. Karısı sürekli bir 'Cesur ve Güzel' izleyicisi olduğu için Kristof'un kalem kağıt istediğini kolaylıkla anlıyor, gidip hemen kalem kağıt getiriyor, kalemin yazmadığını görünce "Hay aksi şeytan" diye bağırıyor. Kristo 'hay aksi şeytan'ı duyunca Rü'nün karısına sevgiyle gülümsüyor, aralarında bir yakınlaşma oluyor ister istemez. Rüst bu durumu fark ederek karısını kalem getirmesi için komşuya yolluyor.

Rüst ile karısının komşuları olan Nazife ve Neil çifti okuyucularımızın da çok iyi bildiği gibi aralarında yeni doğan kızlarına isim bulma tartışmasını halen sürdürmekteler. R'nin karısı olanları anlatınca o sırada uydu antenli tv'den CNN izleyen Neil merakla Rüst'lere koşuyor.

Ve hemen Kristo ile konuşmaya başlıyor. Aralarında topu topu bir paragrafı dolduracak kadar cümle geçiyor ve Kri ölüyor. Derin bir sessizlik... Uzaklardan bir köpek sesi geliyor. Rüst ile karısı şaşkın şaşkın bakışmaktalar. Neil Kr'in gözlerini kapatmakta, istavroz çıkarmakta..... Rüst "Ne dedi?" diye sormakta Neil'e.....

Gencecik bir bedenin ne kadar örselendiğini, yere nasıl kapaklandığını, aldatıldığın, nasıl ev araba ve para kazanacağına ilişkin vadeli düşlerini dinliyoruz içimiz burkularak... Şairlerin nasıl yalancı, yazarların ne kadar beyhude olduklarını dinliyoruz... Konuştukça kanıyor içten içe.. Bunu bilmemizden bile rahatsız oluyor...

Erhan Tığlı

ÇİÇEK: Dünya onunla güzelleşti ve güzelleşecek.

DUVAR : Araya çekilen her duvar dostluğu kovar.

DÜŞÜNCE: Suç oldu iş ayağa düşünce...

SEVMEK : Kalbe güzellik tohumları ekmek; almayı düşünmeden vermek vermek..

GERÇEK: Ondan daha çok itibar görüyor yüklü bir çek.

YALAN: Benliğimizi eder talan, ama gene çoktur inanan, sığınan...

EL: Kimi el güller yağdırır, kimi el dikenleri bile bastırır.

MUTLULUK: Mutluluk güzel öten bir kuş, ama gül -diken bir yokuş...

PARA: Alet olur çıkarcılara, hükmeder kişiliksiz insanlara.

ARAYIŞ: Dikensiz gül arayan olur gülden de...

SÖZ: Kimisi söndürür ateşi, kimisi olur köz.

GÖZ : İnsana anlam veren öz.

ŞIIR: Onunla temizlenir içimizdeki kir.

LAF: Söyleyenin değilse içi saf, her sözü olur gaf...

DOST: Çok güvenirsen elden gider post.

AYIP: Çoktan beri kayıp!.

İNSAF: Artık gündemden düşen bir laf.

PENCERE: Yalnızlıktan yakınacağına bir pencere aç.

GAYRET: Yoksulun ölmemek, İş (!) adamının bire bin katmak için çalışması.

SES : Aşkın sesini dinle, ne işin var kavgayla, kinle

NOKSAN: Sevgide yoksan, hayatın noksan.

HATA: Güçsüzün güçlüden hesap sorması, hizmetçinin hanımefendiden güzel olması...

İŞ: Bizde iyisi altı ayda çıkar. İşi işçi yapar, patronu caka satar.

MODA: ister istemez kapılırsınız rüzgarına, sen de, o da...

NAMUS: Sakın böyle modası geçmiş laflar etme, sus!..

UTANMAK: Çoğu kimsenin sözlüğünde böyle bir sözcük yok.

YAĞMA: İşçinin emeği, memurun göz nuru, aydının bilgisi, sanatçının yeteneği...

ZAMAN: Öldürmekten bıkmadığımız, bozuk para gibi harcadığımız...

ZEKA: Herkesin kendisinde var, başkasında yok saydığı...

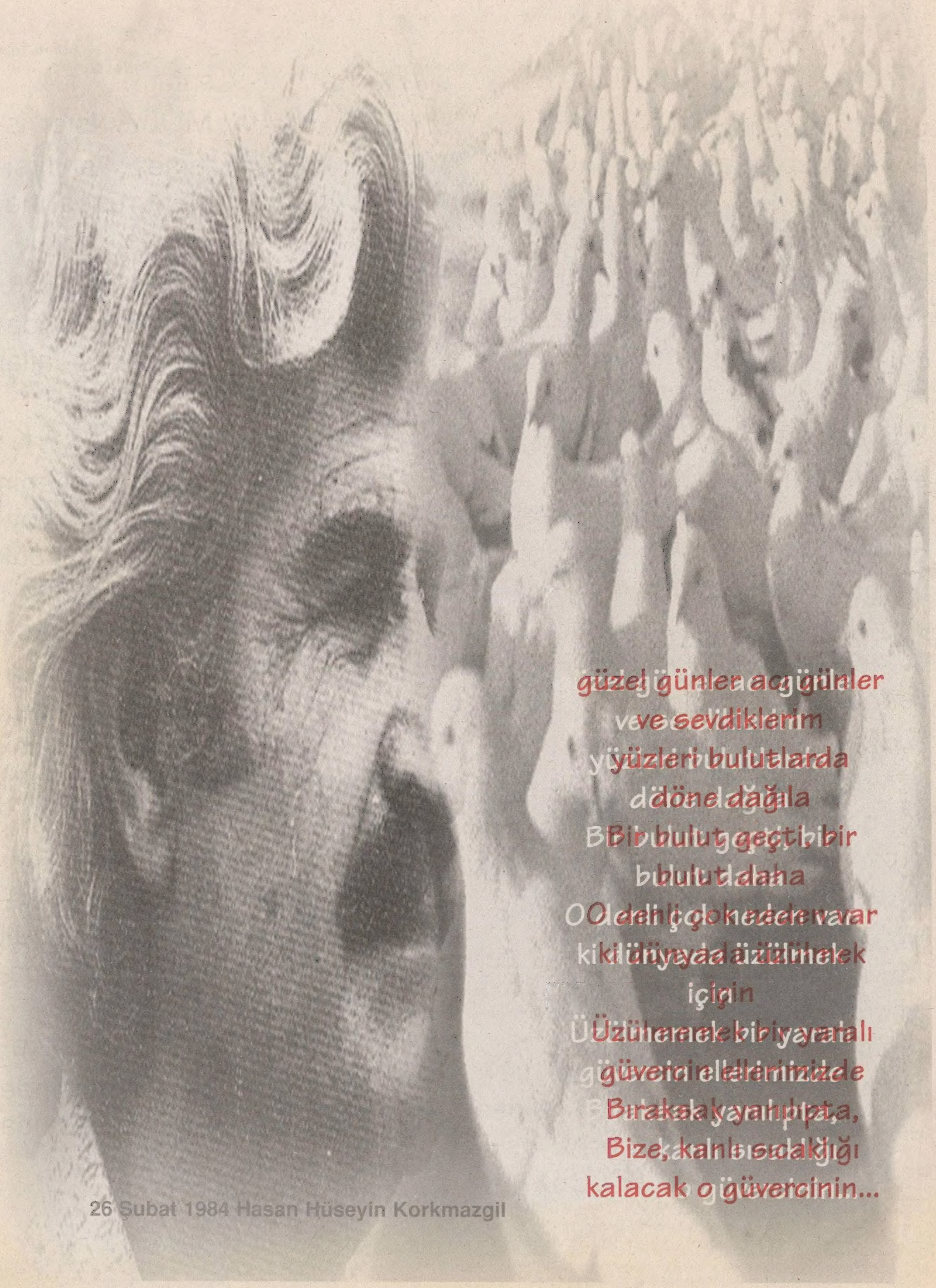
güzel günler acı günler
ve sevdiklerim
yüzleri bulutlarda
döne dağıla
Bir bulut geçti, bir
bulut daha
O deli çok neden var
ki dünyada üzülmek
için
Üzülmek bir yaralı
güvercin ellerimizde
Bıraksak yanıp pıta,
Bize, kanlı sıcaklığı
kalacak o güvercinin...
26 Şubat 1984 Hasan Hüseyin Korkmazgil